

AANWEZIGHEID EN GEBRUIK VAN AUTOGORDELS OP DE VOORZITPLAATSEN VAN
PERSONENAUTO'S IN 1990

Twaalf jaar IMA-methode bij onderzoek naar het gebruik van autogordels.

Verslag van waarnemingen gedaan bij bestuurders en vóórpassagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom.

R-91-6

P.J.G. Verhoef

Leidschendam, 1991

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV

INHOUD

Inleiding

1. Methode van onderzoek
2. Uitvoering van het onderzoek
 - 2.1. Algemeen
 - 2.2. Meetperiode
 - 2.3. Meettijdstippen
 - 2.4. Meetplaatsen
 - 2.5. Meetprogramma
3. De enquêtes
 - 3.1. Uitvoering
 - 3.2. Enquêtevragen
 - 3.3. Verwerking
4. Resultaten
 - 4.1. Algemeen
 - 4.2. Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990
 - 4.3. Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar type weg en meetplaats buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990
 - 4.4. Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar rayon en meetplaats buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990
 - 4.5. Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar type auto-gordel op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990
 - 4.6. Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar bouwjaar auto op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990
 - 4.7. Autogordelgebruik van vóórpassagiers van personenauto's op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990
 - 4.8. Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar al-of-niet aanwezige passagier(s) op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990
 - 4.9. Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar geslacht en leeftijd op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1984 t/m 1990

5. Conclusies en aanbevelingen

Tabellen 1 t/m 8

Bijlagen 1 t/m 6

INLEIDING

Sinds 1969 heeft de SWOV jaarlijks enquêtes gehouden naar de aanwezigheid en het gebruik van autogordels. In de eerste periode, van 1969 tot en met 1978, vonden de enquêtes plaats bij pompstations, vanaf 1979 is bij het autogordelonderzoek gebruik gemaakt van de IMA-methode.

Voor uitgebreide rapportages over de onderzoeken wordt verwezen naar Bijlage 1: SWOV-literatuur over autogordels.

Als vervolg op de SWOV-rapporten over de aanwezigheid en gebruik van autogordels tot en met 1989, wordt in dit rapport verslag gedaan van de resultaten over het jaar 1990. Voor een goede vergelijkbaarheid zijn ook de resultaten over de afgelopen twaalf jaar opgenomen.

1. METHODE VAN ONDERZOEK

De meetmethode is uitvoerig beschreven in het SWOV-rapport "Meetmethoden autogordelgebruik" (Arnoldus e.a., 1981; SWOV R-81-11).

Samengevat behelst deze zogenaamde "Inkijk-Methode Autogordels, IMA" het volgende: Bij een stilstaande auto en een open portierraam steekt de enquêteur het hoofd (bijna) in de auto en kijkt of de inzittenden autogordels dragen. Tevens vraagt hij naar het type gordel, zodat de onder-vraagde extra geattendeerd wordt. Met deze methode worden belemmerende elementen op het waarnemen zoals: korte waarneembaarheid (bij rijdend ver-keer), spiegeling door of beslaan van de ruiten, te weinig licht of onge-lukkige lichtval, bedekking van de gordel door kleding, weggenomen.

Gezien de meestal korte stoptijd (= waarnemingstijd) bij deze methode moet de vragenlijst zeer kort zijn en beperkt blijven tot strikt noodzakelijke vragen. Een deel van de gegevens wordt dus door observatie verkregen, terwijl het type gordel gevraagd wordt. Dit laatste als een soort "binnen-komer". Verder levert het nog het voordeel op dat er zorgvuldiger en van zeer nabij het autogordelgebruik geobserveerd kan worden (zeer hoge be-trouwbaarheid). De waarnemingen zijn gehouden bij door verkeerslichten geregelde kruispunten en afritten van autosnelwegen.

Van 1989 af worden ook gegevens verzameld over de aanwezigheid en het ge-bruik van gordels op de achterzitplaatsen; de resultaten van 1990 hiervan zijn beschreven in "Autogordels een kinderzitjes op de achterzitplaatsen van personenauto's in 1990 (Verhoef, 1991).

2. UITVOERING VAN HET ONDERZOEK

2.1. Algemeen

Voor wat betreft de uitvoering van het onderzoek, de steekproeftrekking van de meetplaatsen en de representativiteit wordt verwezen naar het rapport "Aanwezigheid en gebruik van autogordels 1979 t/m 1983" (SWOV R-84-13).

2.2. Meetperiode

De enquête is (zoals ook in de vorige jaren) gehouden in oktober op een (aansluitende) zaterdag, zondag, maandag en dinsdag en wel: van 6 t/m 9 oktober 1990.

2.3. Meettijdstippen

Werkdagen

07.00 - 09.00 uur

09.30 - 11.30 uur

13.00 - 15.00 uur

16.00 - 18.00 uur

Weekeinddagen

09.30 - 11.30 uur

13.00 - 15.00 uur

16.00 - 18.00 uur

Totaal: 8 uur

Totaal: 6 uur

Voor de argumentatie voor deze tijdstippen wordt ook verwezen naar SWOV R-84-13.

2.4. Meetplaatsen

Alle meetplaatsen werden van te voren bezocht om te beoordelen of ze nog aan de destijds gestelde eisen voldeden. De meetplaats Goes is vervallen omdat op de waarnemingsdag, maandag 8 oktober, bleek dat de verkeerslichten buiten werking waren gesteld; een alternatieve meetplaats kon niet zo snel meer worden gerealiseerd.

Voor de goede orde werden, zoals gebruikelijk, de politiekorpsen in de desbetreffende gemeenten ingelicht.

2.5. Meetprogramma

Zie ook Bijlage 2: Overzicht meetplaatsen autogordelenquête 1990.

<u>Rayon</u>	<u>Dag</u>	<u>Plaats</u>	<u>Wegtype</u>
Noord	ma	Sneek	autosnelweg
	di	Emmen	gemengd verkeer
	za	De Kooy	niet-autosnelweg
	zo	Groningen	lokaal verkeer
Oost	ma	Arnhem-Vp	lokaal verkeer
	di	Goor	niet-autosnelweg
	za	Apeldoorn	gemengd verkeer
	zo	Arnhem A52	autosnelweg
Zuid-West	ma (vervallen)	Goes	niet-autosnelweg
	di	Breda	lokaal verkeer
	za	Breda A16	autosnelweg
	zo	Middelburg	gemengd verkeer
Zuid-Oost	ma	Sittard	gemengd verkeer
	di	Eindhoven A58	autosnelweg
	za	Eindhoven	lokaal verkeer
	zo	Venray	niet-autosnelweg
Midden-West A	ma	Amsterdam	lokaal verkeer
	di	Bussum	niet-autosnelweg
	za	Hoofddorp A4	autosnelweg
	zo	Haarlem	gemengd verkeer
Midden-West B	ma	Zeist A12	autosnelweg
	di	Rotterdam	gemengd verkeer
	za	Den Haag	lokaal verkeer
	zo	Leidschendam	niet-autosnelweg

3. DE ENQUÊTES

3.1. Uitvoering

De enquêtes werden wederom uitgevoerd door enquêtebureau "Frijling Interviews" te 's-Gravenhage. De dag voorafgaande aan de meetperiode werd ten behoeve van de enquêteurs een instructiedag gehouden. Tevens werd een schriftelijk instructie uitgereikt (zie Bijlage 3).

Door medewerkers van bureau Frijling werden regelmatig controleritten uitgevoerd om, indien noodzakelijk, te kunnen bijsturen. Gedurende de meetperiode werd door zes enquêteurs geënuquêteerd, die per man per dag een meetplaats bemanden.

3.2. Enquêtevragen

Bij de enquête is gebruik gemaakt van een enquêteformulier zoals is weergegeven in Bijlage 4.

Onderscheid tussen de verschillende typen autogordels is sinds 1984 niet meer gemaakt. Zoals te zien is in Tabel 4.1 was het te verwachten dat in oktober 1984 het aandeel driepuntsgordels ca. 95% zou bedragen. Daarom is besloten met ingang van die datum alleen het al-dan-niet gebruik van een autogordel te noteren.

Naast het bepalen van het gebruik van autogordels op de voor- en achterzitplaatsen, zijn enkele algemene gegevens genoteerd zoals datum, plaats, tijd, weersgesteldheid, geslacht, leeftijd en kenteken (dit laatste in verband met het bepalen van het bouwjaar van de auto). Tot slot werd een informatiekaartje uitgereikt (Bijlage 5).

3.3. Verwerking

De formulieren werden gecontroleerd op eventuele fouten. Formulieren met fouten, zoals niet-ingevulde kolommen, werden voor zover mogelijk tijdens de controleritten of na de enquête gecorrigeerd. Na op tape gezet te zijn werden de gegevens bij de SWOV verwerkt en geanalyseerd.

4. RESULTATEN

4.1. Algemeen

Voor algemene informatie over de steekproef en marges wordt weer verwezen naar het rapport "Aanwezigheid en gebruik van autogordels 1979 t/m 1983" (SWOV R-84-13, par. 5.1). De steekproefgrootte is zo gekozen dat in het algemeen een verschil in draagpercentage van enkele procenten statistisch significant is. In de tekst zijn bij de steekproefuitkomsten geen marges vermeld, deze kunnen met behulp van Bijlage 6 worden vastgesteld.

Omdat onbekend is welk deel van de totale verkeersprestatie zich afspeelt binnen, resp. buiten de bebouwde kom, is bewust afgezien van het geven van een voor heel Nederland geldend draagpercentage.

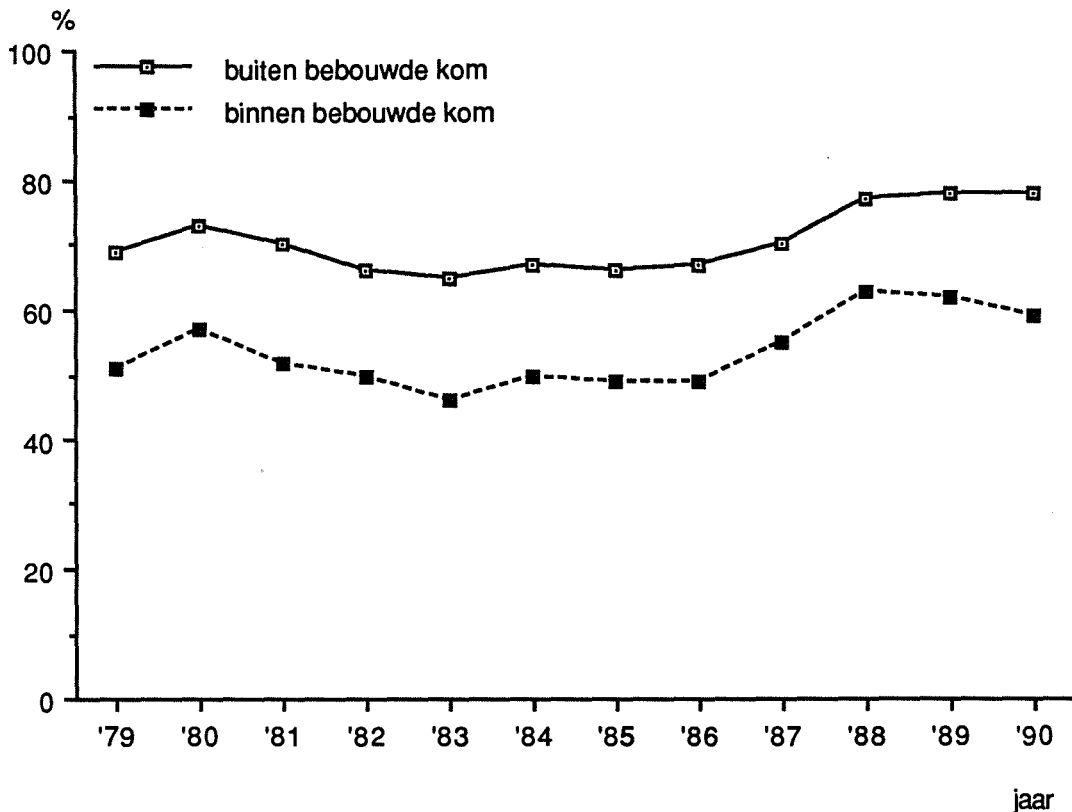
Het aantal enquêtes dat in 1990 werd gehaald bedroeg 5712, hetgeen aanzienlijk minder is dan het aantal van 7122 in 1989. De daling kan gedeeltelijk worden toegeschreven aan het feit dat door de verplichtstelling per 1 januari 1990 van de aanwezigheid van gordels op de achterzitplaatsen het aantal gordels achterin is toegenomen, waardoor de waarnemingstijd per auto toenam. Hierover is reeds gerapporteerd door Verhoef & Wegman (1990). Verder zijn dit jaar de leeftijden van de passagiers niet geschat, maar gevraagd, hetgeen ook meer tijd kostte. Tenslotte kunnen er van jaar tot jaar vrij forse fluctuaties optreden in het aantal waarnemingen als gevolg van toevallige omstandigheden zoals weer, defecte V.R.I.'s (zoals in Goes).

4.2. Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990

In de Tabellen 1.1 en 1.2 zijn respectievelijk de verdeling van geënquêteerde bestuurders en van het geconstateerde autogordelgebruik naar buiten en binnen de bebouwde kom aangegeven voor de jaren 1979 t/m 1990. (Alle tabellen zijn bij elkaar achterin het rapport geplaatst, de grafieken zijn steeds bij de tekst opgenomen.)

Grafiek 1 toont de ontwikkeling van het autogordelgebruik voor buiten en binnen de bebouwde kom voor de jaren 1979 t/m 1990.

Bekijken we deze ontwikkeling dan kunnen we constateren dat op wegen buiten de bebouwde kom sprake is van een stabilisering van het autogordelgebruik. Van 1980 tot en met 1983 is eerst sprake van een daling, daarna bleef het autogordelgebruik een aantal jaren nagenoeg constant.

Grafiek 1. Percentages autogordelgebruik binnen en buiten de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

In 1987 en vooral in 1988 is dan een duidelijke stijging waarneembaar. In 1989 bleef het gordelgebruik echter nagenoeg gelijk aan 1988 en voor 1990 kunnen we constateren dat het niveau van 1989 is gehandhaafd.

Op wegen binnen de bebouwde kom blijkt dat, na de sterke toename van het gordelgebruik in de jaren 1987 en 1988, een afname is waar te nemen.

In 1989 was de daling t.o.v. 1988 slechts 1 percentagepunt en werd toen niet als echte daling gezien; in 1990 echter blijkt een daling in het

gordelgebruik te hebben plaatsgevonden van 3 percentagepunten naar 59%.

Er is steeds sprake van een aanzienlijk verschil tussen het autogordel-

gebruik op wegen buiten en binnen de bebouwde kom. In 1979 bedroeg dit 18 percentagepunten, in 1988 was het verschil met 14 percentagepunten het

kleinst, in 1990 is het weer opgelopen tot 19 percentagepunten. Uit de

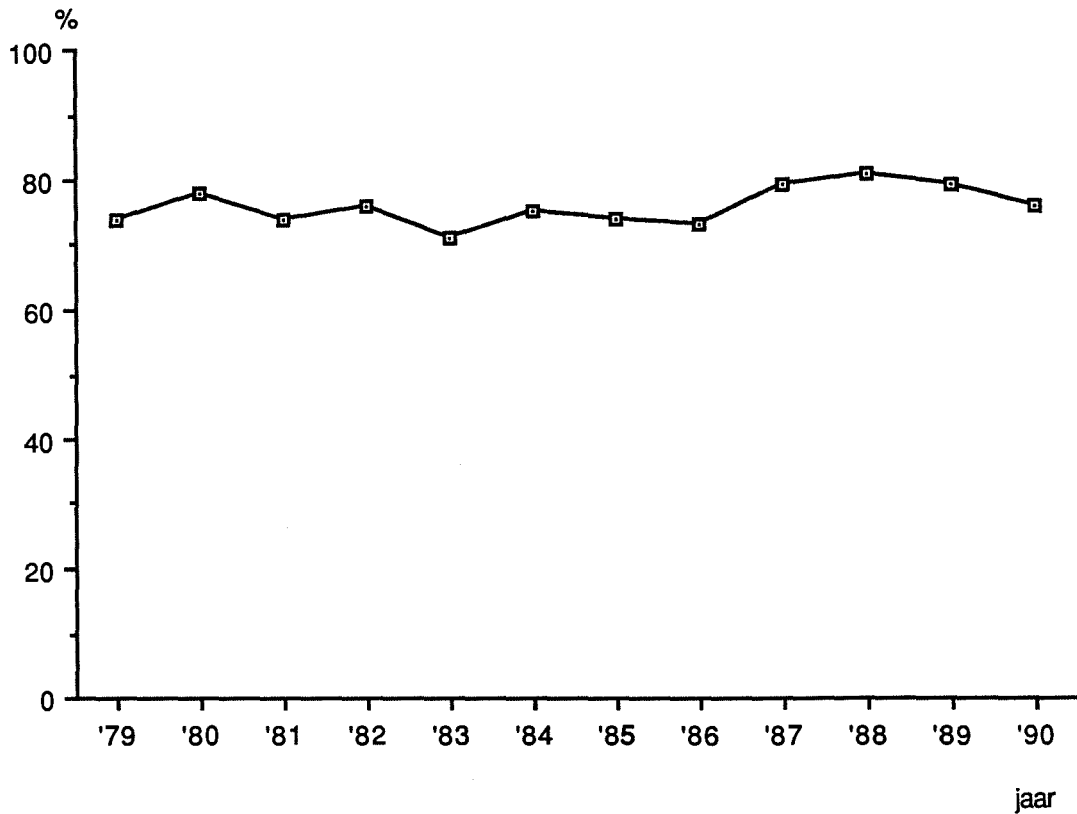
ontwikkeling van de verhouding in het gordelgebruik tussen binnen en

buiten de bebouwde kom, getoond in Grafiek 2, blijkt dat relatief gezien

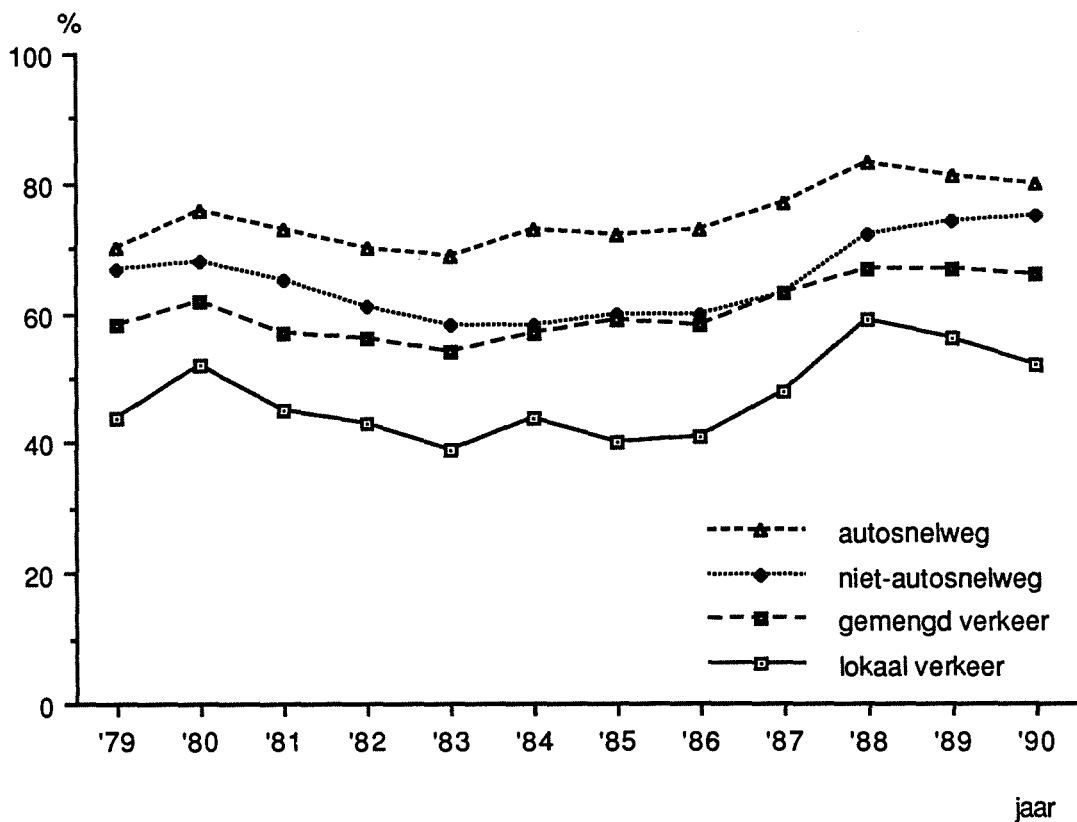
het autogordelgebruik binnen de bebouwde kom vooral in de jaren 1987 en

1988 iets sneller is toegenomen dan buiten de bebouwde kom, in 1990 is dit

effect echter weer verdwenen.

Grafiek 2. Verhoudingen tussen de percentages autogordelgebruik binnen en buiten bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

Grafiek 3. Percentages autogordelgebruik naar wegtype in de jaren 1979 t/m 1990.

4.3. Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar type weg en meetplaats buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990

De enquêtes buiten de bebouwde kom hebben plaatsgevonden op autosnelwegen en niet-autosnelwegen; binnen de bebouwde kom op wegen met gemengd verkeer en lokaal verkeer (zie ook par. 2.5).

De aantallen geënquêteerde bestuurders en het autogordelgebruik buiten de bebouwde kom onderscheiden naar autosnelwegen en niet-autosnelwegen, en binnen de bebouwde kom naar gemengd verkeer en lokaal verkeer zijn respectievelijk weergegeven in de Tabellen 2.1A en 2.1B en de Tabellen 2.2A en 2.2B. Grafiek 3 brengt het autogordelgebruik op de vier wegtypen tussen 1979 t/m 1990 in beeld.

De resultaten laten over de jaren heen een duidelijk verschil in autogordelgebruik op de verschillende wegtypen zien. De autosnelweg blijkt ook in 1990 het hoogst te scoren met 80%, gevolgd door de niet-autosnelweg met 75%. Is op de autosnelweg vanaf 1988 een geleidelijke daling in het autogordelgebruik te constateren, op de niet-autosnelwegen is vanaf 1984 elk jaar sprake van een toename en daarmee nadert het percentage gordelgebruik op dit type weg dat van de autosnelweg. Op de wegen met gemengd verkeer binnen de bebouwde kom vinden we een autogordelgebruik van 66% en bij wegen met lokaal verkeer binnen de bebouwde kom wordt het laagste gebruiksperscentage gemeten, 52%.

Het percentage autogordelgebruik op wegen buiten de bebouwde kom is in totaal ten opzichte van 1989 in 1990 gelijk gebleven. De onderverdeling naar de wegtypen autosnelweg en niet-autosnelweg toont dat het gebruiksperscentage op deze wegtypen in vergelijking tot 1989 nagenoeg het zelfde bleef.

Binnen de bebouwde kom is het autogordelgebruik op wegen met gemengd verkeer praktisch gelijk gebleven, 66%, maar op de wegen met lokaal verkeer was opnieuw een daling te constateren, van 59% in 1988 en 56% in 1989 naar 52% in 1990; in twee jaar tijd dus een afname met 7 percentagepunten!

In de Tabellen 2.1A t/m 2.2B is ook een verdere onderverdeling van de verschillende wegtypen naar de bijbehorende meetplaatsen gegeven.

Op de autosnelwegen blijkt Eindhoven met een autogordelgebruik van 88% het hoogst te scoren, terwijl Sneek en Zeist, beide 85%, daar nauwelijks voor onder doen. Sneek, in 1989 met 88% de hoogste, geeft overigens wel een daling te zien. Arnhem vertoont, na een forse daling van 78% in 1988 naar

65% in 1989, weer een flinke stijging naar 72%. In Breda is, na een daling van 75% in 1988 naar 69% in 1989, nu sprake van een stijging naar 73%.

Bij de niet-autosnelwegen, waar het totale gebruikspercentage in 1990 met 1 percentagepunt steeg naar 75%, blijken De Kooy en Goor duidelijk hoger te scoren dan de overige meetplaatsen in deze categorie. Bij De Kooy was er een stijging in het gebruik van 80% in 1989 naar 85% in 1990. Het autogordelgebruik in Venray daarentegen daalde van 76% in 1989 fors tot 68% in 1990, ver onder het gemiddelde gebruik op dit wegtype.

Bussum heeft de sterke toename uit 1989 van 54% naar 70% niet kunnen vasthouden, in 1990 nam het gebruik weer af tot 63%, waarmee Bussum nu de laatste plaats bezet bij dit type wegen.

Het autogordelgebruik op wegen met gemengd verkeer veranderde nauwelijks (66%). Evenals in 1989 geeft Emmen ook nu weer een stijging te zien, van 79% in 1989 naar 82% in 1990. Het autogordelgebruik in Emmen wijkt overigens duidelijk af van dat op de andere meetplaatsen in deze categorie, het gebruik ligt daar circa 20 percentagepunten hoger. Sittard, met een daling van 68% naar 62%, en Haarlem, met een daling van 69% naar 61%, komen hier ongunstig tevoorschijn en zijn met deze daling weer op het niveau van 1988.

Op de wegen met alleen lokaal verkeer bleek in 1989 het autogordelgebruik al met 3 percentagepunten te zijn gedaald. Ook nu is weer voor het totaal een daling in het gordelgebruik gemeten van 56% in 1989 naar 52% in 1990. In Amsterdam is het gebruik van de autogordel van 61% in 1989 fors gedaald naar 52% in 1990. Ook in Arnhem (54%) en Eindhoven (65%) was sprake van een flinke daling, ongeveer 6 percentagepunten. De toename die in Den Haag in 1989 heeft plaatsgevonden heeft zich gehandhaafd, maar Den Haag blijft desalniettemin met 37% ver achter bij de overige meetplaatsen in deze categorie.

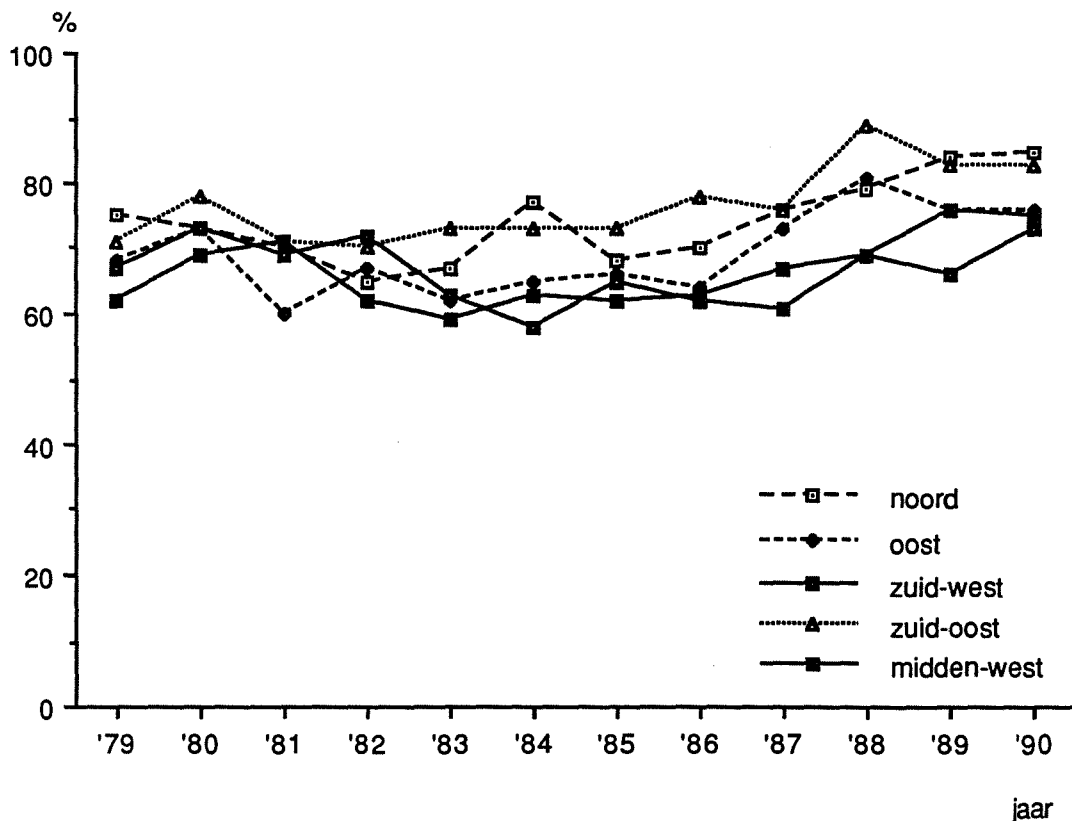
4.4. Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar rayon en meetplaats buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990

De indeling van Nederland in vijf rayons is slechts globaal en houdt geen rekening met provinciale grenzen. Van belang is hier het aantal meetplaatsen buiten en binnen de bebouwde kom en de steekproefomvang. Om budgettaire redenen was het niet mogelijk alle provincies evenwichtig in het meetnet op te nemen. Uitspraken op regionaal of provinciaal niveau zijn derhalve niet mogelijk.

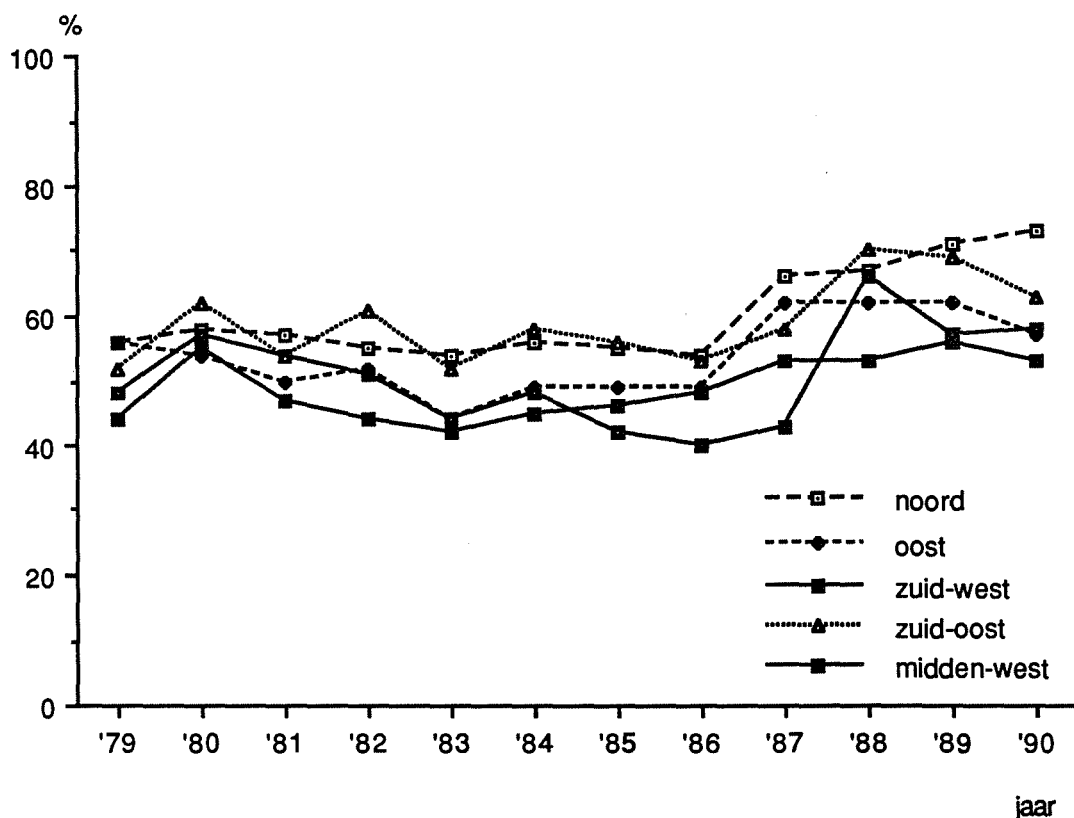
Een overzicht van het aantal geënquêteerde bestuurders en het geconstateerde autogordelgebruik per rayon in de verschillende jaren, onderverdeeld naar meetplaatsen buiten en binnen de bebouwde kom, is te vinden in de Tabellen 3.1A en 3.2A; de Tabellen 3.1B en 3.2B geven de daarbij behorende percentages. De Grafieken 4 en 5, waarin de percentages autogordelgebruik uitgezet zijn, tonen per rayon de ontwikkeling van het autogordelgebruik respectievelijk voor buiten en binnen de bebouwde kom.

Op de wegen buiten de bebouwde kom hebben, evenals in 1989, de rayons Noord en Zuid-Oost ook in 1990 met resp. 85% en 83% het hoogste autogordelgebruik. Oost en Midden-West liggen daar met zo'n 8 percentagepunten onder. Over het rayon Zuid-West, dat in 1989 duidelijk afweek van de overige rayons, is door het uitvallen van de meetplaats Goes geen uitspraak te doen.

Bij de ontwikkeling van het autogordelgebruik buiten de bebouwde kom per rayon, zie Grafiek 4, blijkt, met uitzondering van het rayon Zuid-West, dat bij alle rayons het autogordelgebruik in 1990 nagenoeg gelijk gebleven is aan dat in 1989.

Grafiek 4. Percentages autogordelgebruik buiten bebouwde kom naar rayon in de jaren 1979 t/m 1990.

Grafiek 5. Percentage autogordelgebruik binnen bebouwde kom naar rayon in de jaren 1979 t/m 1990.

Bij beschouwing van de ontwikkeling van het autogordelgebruik binnen de bebouwde kom, Grafiek 5, kan worden opgemerkt dat het gordelgebruik in de rayons Noord (73%) en Zuid-West (58%) nagenoeg gelijk is gebleven aan dat van 1989; de overige rayons echter geven een daling in het gordelgebruik te zien. In de rayons Oost en Zuid-Oost is een daling opgetreden van ongeveer 6 percentagepunten naar resp. 57% en 63%, in het rayon Midden-West, altijd al met het minste gordelgebruik, is een daling waar te nemen van 56% in 1989 naar 53% in 1990.

4.5. Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar type autogordel op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1983

Uit de in Tabel 4.1 gegeven aantallen blijkt de driepuntsgordel overwegend aanwezig ten opzichte van de heup- en de diagonaalgordel. Het aandeel van de driepuntsgordel is in 1983 toegenomen tot 94%. Het gebruik van de driepuntsgordel is zowel buiten als binnen de bebouwde kom in alle jaren groter dan het gebruik van de heup- en diagonaalgordel. Het aandeel van de

driepuntsgordel is zo groot geworden dat het totale draagpercentage nauwgevoeg gelijk is aan dat van de driepuntsgordel. Gezien het grote aandeel van de driepuntsgordel is vanaf 1984 het type gordel niet meer in de enquête meegenomen.

4.6. Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar bouwjaar auto op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990

Voor het samenstellen van de Tabellen 5.1 en 5.2 werd gebruik gemaakt van de letters en plaats van de letters op het kenteken van de auto voor het vaststellen van het bouwjaar.

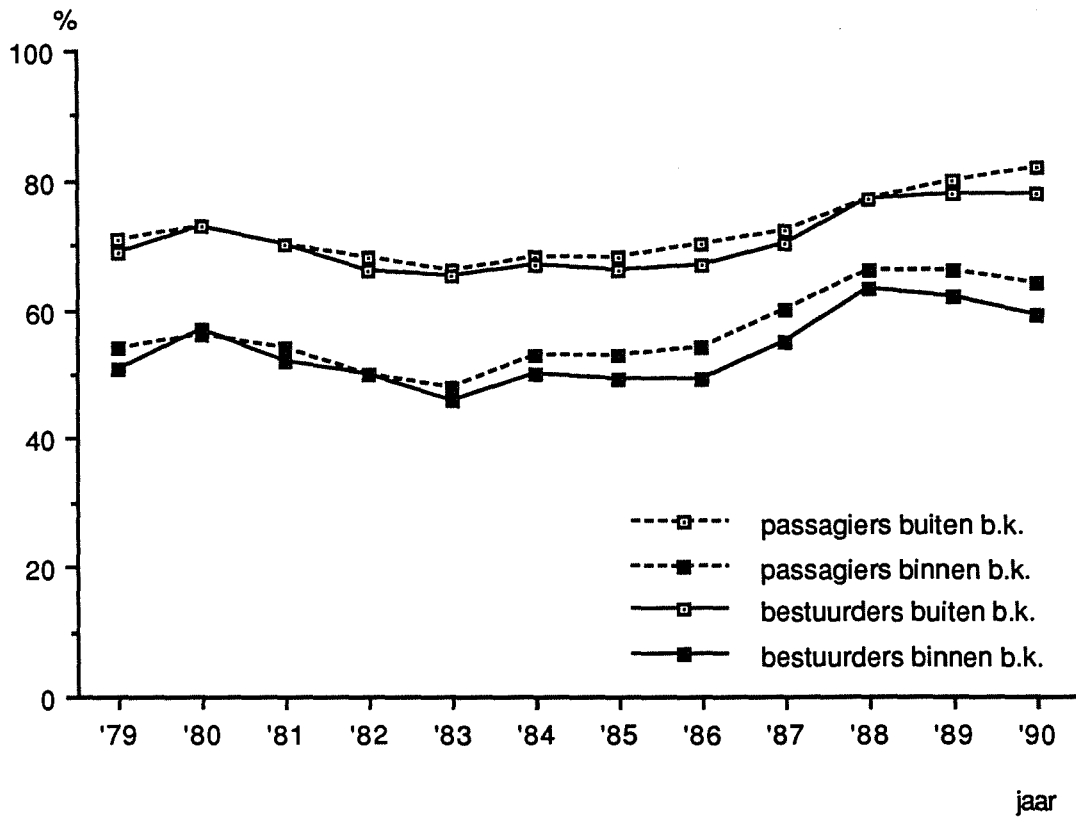
Uit het basismateriaal bleek dat de aantallen auto's per jaargang ouder dan 7 jaar veel geringer zijn dan bij nieuwere, reden waarom de oudste groep niet verder is uitgesplitst.

De metingen worden verricht in de tiende maand van elk jaar. De auto's jonger dan 1 jaar zijn derhalve om deze reden iets ondervertegenwoordigd.

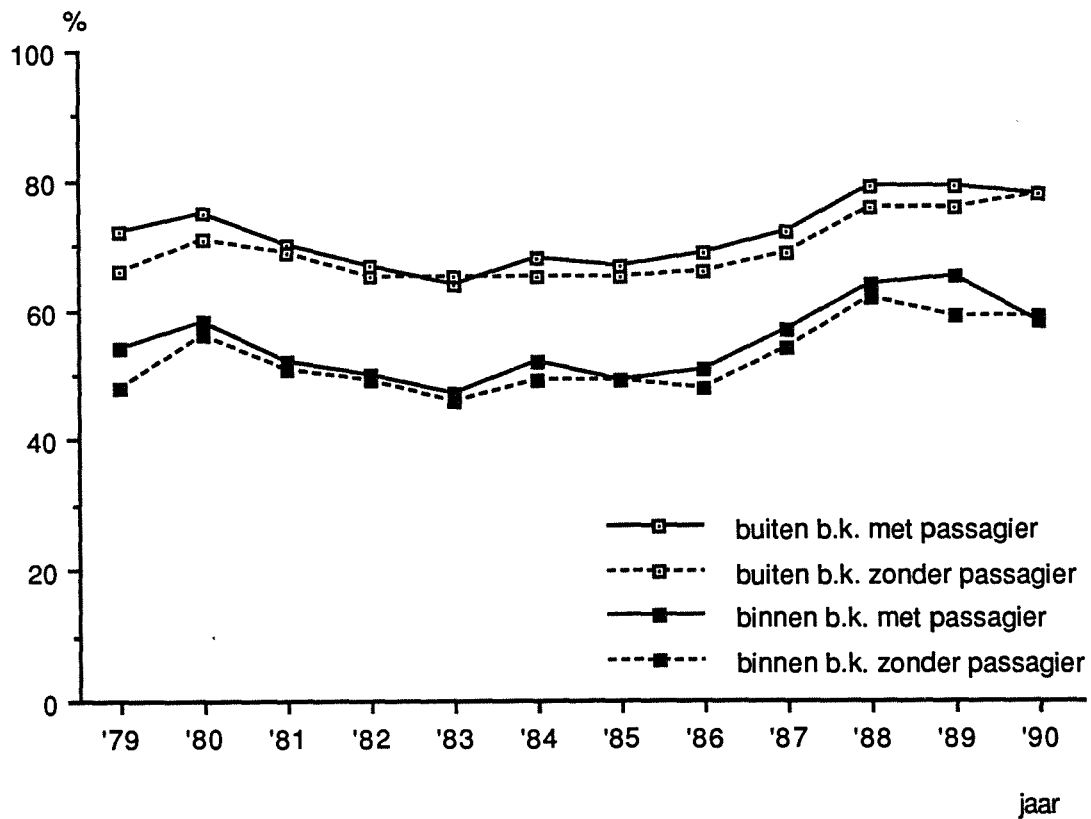
Het aandeel nieuwere auto's buiten de bebouwde kom is groter dan binnen de bebouwde kom (Tabel 5.1). Binnen de bebouwde kom zijn daarentegen de oudere auto's oververtegenwoordigd, in het bijzonder die van 8 jaar en ouder. Het aandeel auto's van 8 jaar en ouder wordt vanaf 1979 steeds groter, zowel buiten als binnen de bebouwde kom is dit sindsdien 1979 verdubbeld. Bij de eerdere enquêtes is gebleken dat met nieuwe auto's vaker lange afstanden gereden worden, oudere auto's daarentegen worden veelal gebruikt voor korte ritten, terwijl zoals bekend bij lange ritten vaker de gordel wordt gebruikt dan bij korte ritten. Over de gehele periode bezien wordt zowel binnen als buiten de bebouwde kom in jongere auto's de gordel meer gebruikt dan in oudere auto's; het omslagpunt ligt bij de auto's van 6 jaar oud. In 1990 ligt deze grens wat minder duidelijk en lijkt alleen bij de auto's van 8 jaar en ouder het gebruik nog duidelijk lager te liggen dan bij de overige bouwjaren, 72% buiten en 49% binnen de bebouwde kom (Tabel 5.2).

4.7. Autogordelgebruik van vóórpassagiers van personenauto's op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990

In Tabel 6.1 zijn de geregistreerde aantallen en geënuquëeerde vóórpassagiers gegeven voor buiten en binnen de bebouwde kom, in Tabel 6.2 is het

Grafiek 6. Percentage autogordelgebruik binnen of buiten de bebouwde kom bij bestuurders en passagiers op de voorbank in de jaren 1979 t/m 1990.

Grafiek 7. Percentage autogordelgebruik binnen of buiten de bebouwde kom bij bestuurders met of zonder passagier op de voorbank in de jaren 1979 t/m 1990.

autogordelgebruik vermeld. In Grafiek 6 is het autogordelgebruik van vóórpassagiers op wegen buiten en binnen de bebouwde kom weergegeven.

Het autogordelgebruik van passagiers buiten de bebouwde kom is in 1990 met 2 percentagepunten gestegen tot 82%. Op wegen binnen de bebouwde kom is het autogordelgebruik gedaald van 66% in 1989 naar 64% in 1990. Verder blijken vóórpassagiers zowel buiten als binnen de bebouwde kom de autogordel meer te gebruiken dan de bestuurders, een verschil van ca. 4 percentagepunten.

4.8. Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar al-of-niet aanwezige passagier(s) op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990

Tabel 7.1 geeft de aantallen bestuurders met en zonder passagiers buiten en binnen de bebouwde kom, Tabel 7.2 het autogordelgebruik van deze bestuurders. Grafiek 7 toont het autogordelgebruik van bestuurders in relatie tot het al-of-niet aanwezig zijn van een passagier.

Was in 1989 het autogordelgebruik bij bestuurders met passagiers zowel binnen als buiten de bebouwde kom iets groter dan bij bestuurders zonder passagier, in 1990 is nagenoeg geen verschil meer waar te nemen.

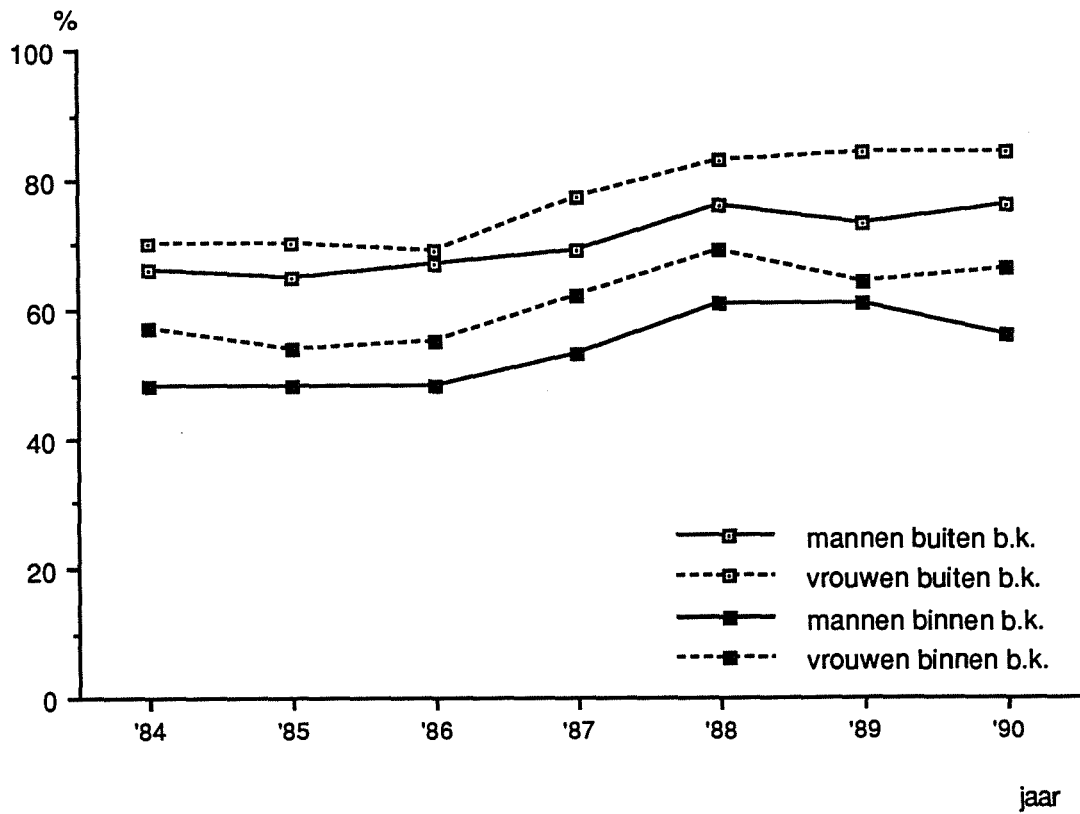
4.9. Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar geslacht en leeftijd op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1984 t/m 1990

Doordat in de enquêtes vanaf 1984 de vraag naar het type gordel kwam te vervallen, was er ruimte (tijd) om een andere vraag mee te nemen. Op grond van kennis uit de literatuur is gekozen voor leeftijd en geslacht.

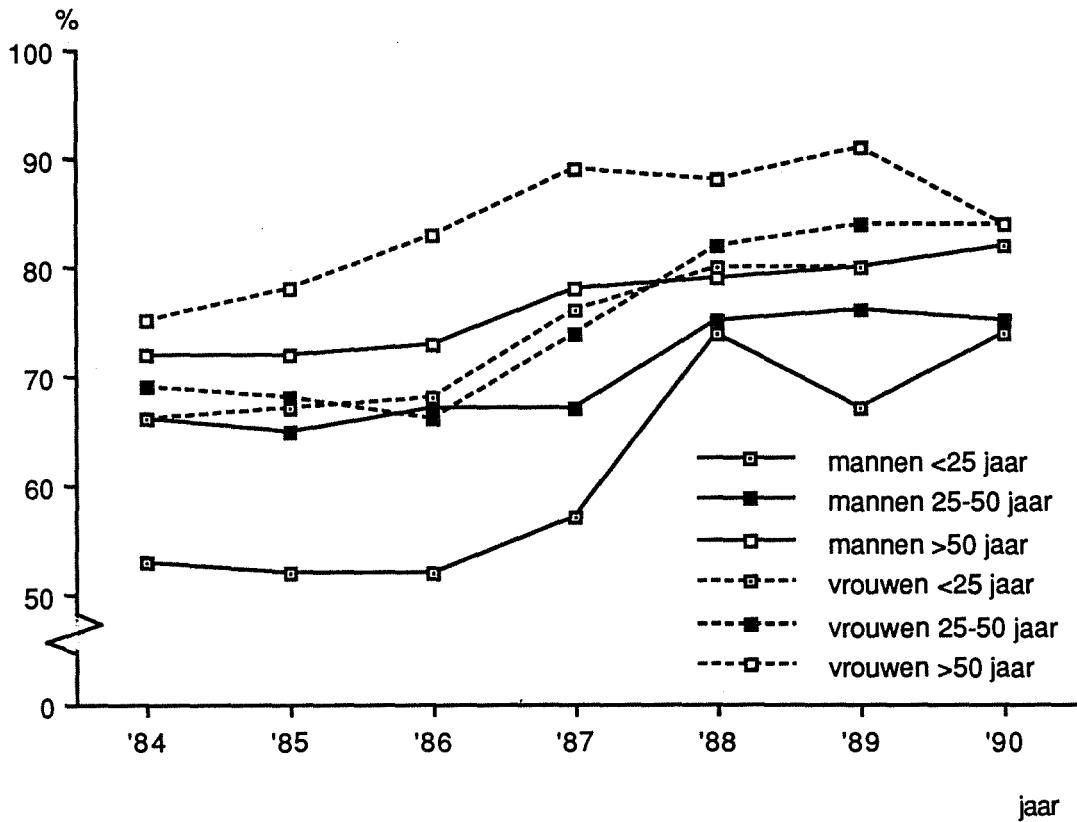
De Tabellen 8.1 en 8.2 geven resp. de aantallen en percentages van de bestuurders naar geslacht en leeftijd onderscheiden naar binnen of buiten de bebouwde kom. Uit Grafiek 8 blijkt dat vrouwen de autogordel meer gebruiken dan mannen, dit geldt zowel buiten als binnen de bebouwde kom.

Buiten de bebouwde kom bedroeg het draagpercentage in 1990 voor mannen 76% en voor vrouwen 84%, in vergelijking tot 1989 is hierin geen verandering opgetreden.

Binnen de bebouwde kom waren deze cijfers resp. 56% en 66%; in vergelijking tot 1989 valt bij de mannen een daling in het gebruik te constateren van 6%, terwijl bij de vrouwen een stijging van 2%.

Grafiek 8. Percentages autogordelgebruik binnen of buiten de bebouwde kom bij bestuurders naar geslacht in de jaren 1984 t/m 1990.

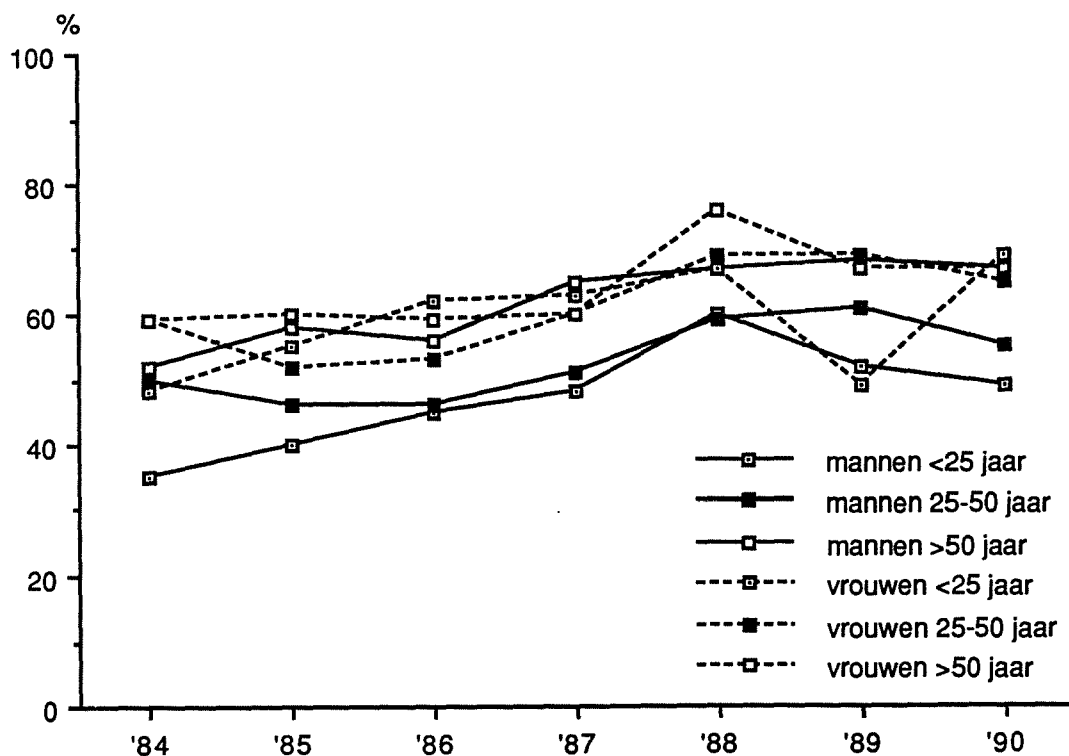

Grafiek 9. Percentage autogordelgebruik buiten de bebouwde kom bij bestuurders naar geslacht en leeftijd in de jaren 1984 t/m 1990.

Zoals te zien in Grafiek 9 hebben vrouwen op wegen buiten de bebouwde kom een hoger draagpercentage dan mannen. Was over de gehele periode bezien het gordelgebruik van vrouwen ouder dan 50 jaar hoger dan dat van de overige vrouwen, door de afname in het gebruik bij deze groep van 91% in 1989 naar 84% in 1990, lijkt de leeftijd van vrouwen nog nauwelijks van invloed op het gordelgebruik, het draagpercentage ligt op 84%. Bij de mannen is tussen de leeftijdsgroepen wel verschil in gordelgebruik te constateren; mannen ouder dan 50 jaar hebben een duidelijk hoger draagpercentage dan de overige mannen, resp. 82% tegen 75%. Opvallend is dat het autogordelgebruik bij de mannen jonger dan 25 jaar, van 74% in 1988 gedaald naar 67% in 1989, in 1990 weer is gestegen naar 74%.

Grafiek 10 toont een zelfde beeld voor wegen binnen de bebouwde kom als voor wegen buiten de bebouwde kom; ook hier is het draagpercentage van vrouwen hoger dan van mannen en blijkt de leeftijd van de vrouwen nauwelijks van invloed te zijn.

Opvallend is het autogordelgebruik van vrouwen jonger dan 25 jaar; de zeer forse daling van 67% in 1988 naar 48% in 1989, is in 1990 weer geheel verdwenen, het draagpercentage kwam nu op 69%. Bij vrouwen van 25 tot 50 jaar constateren we echter een terugval in het gordelgebruik van 69% in 1989 naar 65% in 1990.

Grafiek 10. Percentage autogordelgebruik binnen bebouwde kom bij bestuurders naar geslacht en leeftijd in de jaren 1984 t/m 1990.

Bij de mannen blijkt de leeftijd ook hier duidelijk van invloed op het gordelgebruik. Mannen van 50 jaar en ouder gebruiken de autogordel het meest: 67%, dit ligt op een gelijk niveau als van vrouwen. Bij mannen jonger dan 25 jaar lijkt de terugval in het gordelgebruik zich voort te zetten; in 1989 constateerden we een daling van 60% in 1988 naar 52%, in 1990 is dit verder gedaald naar 49%. Ook bij de mannen van 25 tot 50 jaar valt een daling waar te nemen, van 61% in 1989 naar 55% in 1990.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Het autogordelgebruik is in 1990 buiten de bebouwde kom even hoog als in 1989 en bedraagt nu 78%. De in 1986 ingezette toename schijnt hiermee definitief tot stilstand te zijn gekomen. Het gordelgebruik is op wegen binnen de bebouwde kom licht afgenomen en bedraagt nu 59%. De ingezette daling van 1989 schijnt zich voort te zetten.

In de gehele periode 1979 t/m 1990 was het autogordelgebruik op wegen buiten de bebouwde kom aanzienlijk hoger dan binnen de bebouwde kom.

De leeftijd van de auto lijkt nog van weinig invloed op het gordelgebruik, alleen bij auto's van 8 jaar en ouder wordt zowel binnen als buiten de bebouwde kom nog een duidelijk lager draagpercentage waargenomen.

Het autogordelgebruik verschilt momenteel naar type weg als volgt: autosnelwegen 80%, niet-autosnelwegen 75%, wegen met gemengd verkeer 66% en wegen met lokaal verkeer 52%. Tussen meetplaatsen op eenzelfde type weg blijken overigens grote onderlinge verschillen te bestaan.

De ontwikkeling van het gordelgebruik buiten de bebouwde kom per rayon is nagenoeg gelijk gebleven, het draagpercentage ligt in de rayons Noord en Zuid-Oost ongeveer 8 percentagepunten hoger dan in de overige rayons.

Binnen de bebouwde kom is het gebruik alleen in de rayons Noord en Zuid-West gelijk gebleven, in de overige rayons was sprake van een afname.

Rayon Noord scoort het hoogst met 73%, rayon Midden-West het laagst met 53%.

De aanwezigheid van passagiers vóórin lijkt geen invloed te hebben op het gebruik van de gordel door de bestuurders. Het draagpercentage voor bestuurders met of zonder passagiers is nagenoeg gelijk; dit geldt zowel voor buiten als voor binnen de bebouwde kom.

Het geslacht blijkt van invloed op het gordelgebruik; vrouwen dragen de gordel meer dan mannen; buiten de bebouwde kom resp. 84% en 76%, binnen de bebouwde kom resp. 66% en 56%. De leeftijd blijkt bij de mannen duidelijk van invloed te zijn op het gordelgebruik, bij de vrouwen is de leeftijd nauwelijks van invloed. Bij mannen ouder dan 50 jaar ligt het draagpercentage duidelijk hoger dan bij de overige mannen en komt overeen met dat van de vrouwen. Op wegen buiten de bebouwde kom zijn er voor wat het draagpercentage betreft bij mannen geen verschillen meer tussen de leeftijdsgroepen jonger dan 25 jaar en 25 tot 50 jaar (75%); binnen de bebouwde kom blijken mannen tot 25 jaar het minst de gordel te gebruiken (49%), minder ook dan

de mannen van 25 tot 50 jaar (55%). In 1990 is er alleen bij de mannen en dan vooral bij de mannen van 50 jaar en jonger een daling opgetreden in de draagpercentages binnen de bebouwde kom.

Het blijft aan te bevelen het gebruik van autogordels periodiek te meten. Op deze wijze kan voldoende snel worden vastgesteld of het stabiliseren van het draagpercentage buiten de bebouwde kom in 1990 een tijdelijk effect is en ook of het teruglopende draagpercentage binnen de bebouwde kom zich voortzet.

Deze aanbeveling vloeit uiteraard mede voort uit het feit dat het bevorderen van het gordeldragen tot een speerpunt in het verkeersveiligheidsbeleid is gekozen.

Met betrekking tot een vervolgonderzoek dient echter het volgende onder de aandacht te worden gebracht. Het huidige meetnet dat voor de IMA-metingen (24 meetplaatsen) wordt gehanteerd staat zoals gezegd slechts in zeer beperkte mate toe uitspraken op regionaal niveau te doen. Factoren die destijds bij de keuze van een landelijk meetnet van 24 meetplaatsen een rol hebben gespeeld waren vooral: plaatsen waar contact kon worden gemaakt met automobilisten, budgettaire redenen en variabelen als voertuigenpark, intensiteiten en verkeersprestatie, alsmede kilometers weg per regio. Het waarnemen van de aanwezigheid en gebruik op de achterbank heeft in 1989 duidelijk effect gehad op het aantal waarnemingen, dat veel minder was dan in 1988 en bij een vervolgonderzoek in de huidige vorm zal het aantal waarnemingen zeker nog verder afnemen. Het lijkt daarom wenselijk om zowel de opzet als omvang van het onderzoek nader te bestuderen. Hierbij speelt ook een rol dat op regionaal niveau thans steeds vaker wordt geprobeerd om intensiever middels campagnes, voorlichting en toezicht door de politie het gedrag van de weggebruiker te beïnvloeden. Ook bestaat er behoefte omtrent gegevens over verkeerd gebruik van autogordels en kindersitjes, waarover op korte termijn al voorbereidend onderzoek zal plaatsvinden. Het is daarom aan te bevelen het landelijke meetnet zodanig uit te breiden en/of aan te passen dat statistisch verantwoorde uitspraken ook op regionaal niveau mogelijk worden.

TABELLEN 1 T/M 8

Tabel 1.1. Geregistreeerde aantallen en percentages geënkquêteerde bestuurders van personenauto's op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 1.2. Geregistreeerde aantallen en percentages autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 2.1A. Geregistreeerde aantallen geënkquêteerde bestuurders van personenauto's naar type weg en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 2.1B. Percentages geënkquêteerde bestuurders van personenauto's naar type weg en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 2.2A. Geregistreeerde aantallen autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar type weg en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 2.2B. Percentages autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar type weg en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 3.1A. Geregistreeerde aantallen geënkquêteerde bestuurders van personenauto's naar rayon en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 3.1B. Percentages geënkquêteerde bestuurders van personenauto's naar rayon en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 3.2A. Geregistreeerde aantallen autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar rayon en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 3.2B. Percentages autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar rayon en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 4.1A. Geregistreeerde aantallen geënkquêteerde bestuurders van personenauto's naar type autogordel op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1983 (Deze vraag is vanaf 1984 vervallen).

Tabel 4.1B. Percentages geënuquêteerde bestuurders van personenauto's naar type autogordel op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1983 (Deze vraag is vanaf 1984 vervallen).

Tabel 4.2A. Geregistreeerde aantallen autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar type autogordel op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1983 (Deze vraag is vanaf 1984 vervallen).

Tabel 4.2B. Percentages autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar type autogordel op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1983 (Deze vraag is vanaf 1984 vervallen).

Tabel 5.1A. Geregistreeerde aantallen geënuquêteerde bestuurders van personenauto's naar leeftijd auto op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 5.1B. Percentages geënuquêteerde bestuurders van personenauto's naar leeftijd auto op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 5.2A. Geregistreeerde aantallen autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar leeftijd auto op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 5.2B. Percentages autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar leeftijd auto op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 6.1. Geregistreeerde aantallen en percentages geënuquêteerde passagiers van personenauto's op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 6.2. Geregistreeerde aantallen en percentages autogordelgebruik van passagiers van personenauto's op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 7.1A. Geregistreeerde aantallen geënuquêteerde bestuurders van personenauto's naar met of zonder passagiers op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 7.1B. Percentages geënquêteerde bestuurders van personenauto's naar met of zonder passagiers op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 7.2A. Geregistreeerde aantallen autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar met of zonder passagiers op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 7.2B. Percentages autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar met of zonder passagiers op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

Tabel 8.1. Geregistreeerde aantallen geënquêteerde bestuurders van personenauto's naar geslacht en leeftijd op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1984 t/m 1990 (De vraag is sinds 1984 toegevoegd).

Tabel 8.2. Percentages autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar geslacht en leeftijd op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1984 t/m 1990 (De vraag is sinds 1984 toegevoegd).

<u>Geregistreeerde aantallen:</u>												
Beb. kom.	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Buiten b.k.	3484	4198	2926	3377	2724	3517	3775	4653	6455	6226	3451	2694
Binnen b.k.	3558	4788	3458	3638	3488	4204	4147	5433	7279	6657	3671	3018
Totaal	7042	8986	6384	7015	6212	7721	7922	10086	13724	12883	7122	5712

<u>Percentages:</u>												
Beb. kom.	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Buiten b.k.	50	47	46	48	44	46	48	46	47	48	48	47
Binnen b.k.	50	53	54	52	56	54	52	54	53	52	52	53
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 1.1. Geregistreeerde aantallen en percentages geënquêteerde bestuurders van personenauto's op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

<u>Geregistreeerde aantallen:</u>												
Beb. kom.	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Buiten b.k.	2400	3050	2042	2237	1757	2340	2496	3133	4521	4809	2676	2101
Binnen b.k.	1813	2722	1789	1804	1615	2105	2039	2665	4029	4188	2264	1766
Totaal	4213	5772	3831	4041	3372	4445	4535	5798	8550	8997	4940	3867

<u>Percentages gordelgebruik:</u>												
Beb. kom.	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Buiten b.k.	69	73	70	66	65	67	66	67	70	77	78	78
Binnen b.k.	51	57	52	50	46	50	49	49	55	63	62	59

Tabel 1.2. Geregistreeerde aantallen en percentages autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

Buiten de bebouwde komGeregistreerde aantallen:

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Autosnelwegen												
Sneek	297	280	282	261	232	299	382	642	522	901	385	275
Arnhem A52	267	446	81	190	189	224	244	210	397	430	182	275
Breda A16	208	269	277	273	164	252	252	267	374	359	232	142
Eindhoven A58	719	579	358	469	436	425	480	612	773	639	352	283
Hoofddorp A4	168	285	185	326	161	350	174	491	667	402	177	204
Zeist A12	248	488	521	404	316	402	480	498	653	429	460	374
Totaal	1907	2347	1704	1923	1498	1952	2012	2720	3386	3160	1788	1553

Niet-autosnelwegen

De Kooy	372	403	371	230	258	285	444	432	605	619	308	222
Goor	196	319	79	187	137	313	217	220	415	747	341	331
Goes	353	298	282	294	202	205	231	248	328	373	184	0
Venray	309	227	180	191	219	163	203	234	370	462	173	77
Bussum	253	389	161	316	247	412	355	582	936	621	317	274
Rijsw./L'dam	94	215	149	236	163	187	313	217	405	244	340	237
Totaal	1577	1851	1222	1454	1226	1565	1763	1933	3059	3066	1663	1141

Binnen de bebouwde kom

Wegen met gemengd verkeer

Emmen	277	376	393	229	372	312	420	604	468	997	270	222
Apeldoorn	427	480	295	374	358	298	300	410	500	641	298	243
Middelburg	294	341	371	376	237	348	201	210	383	532	255	161
Sittard	356	335	360	92	341	328	374	427	668	512	344	300
Haarlem	137	285	171	208	118	179	160	404	667	257	150	132
Rotterdam	271	512	341	569	326	406	570	614	874	613	523	418
Totaal	1762	2329	1931	1848	1752	1871	2025	2669	3560	3552	1840	1476

Wegen met lokaal verkeer

Groningn	206	317	199	123	169	165	251	297	329	283	183	139
Arnhem-Vp	344	485	349	352	386	514	374	527	765	765	429	371
Breda	268	385	258	271	379	372	378	434	622	679	283	233
Eindhoven	532	452	293	303	276	422	304	534	623	667	306	201
Amsterdam	285	357	185	270	210	439	307	472	747	331	244	228
Den Haag	161	463	243	471	316	421	508	500	633	380	386	370
Totaal	1796	2459	1527	1790	1736	2333	2122	2764	3719	3105	1831	1542

Tabel 2.1A. Geregistreerde aantallen geëquipte bestuurders van personenauto's naar type weg en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

Buiten de bebouwde kom

	<u>Percentages</u>											
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Autosnelwegen												
Sneek	15	12	16	14	15	15	19	24	15	29	22	18
Arnhem A52	14	19	5	10	13	11	12	8	12	14	10	18
Breda A16	11	11	16	14	11	13	12	10	11	11	13	9
Eindhoven A58	38	25	21	24	29	22	24	23	23	20	20	18
Hoofddorp A4	9	12	11	17	11	18	9	18	20	13	10	13
Zeist A12	13	21	31	21	21	21	24	18	19	14	26	24
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Niet autosnelwegen

De Kooy	24	22	30	16	21	18	25	22	20	20	19	19
Goor	12	17	7	13	11	20	12	11	14	24	21	29
Goes	22	16	23	20	17	13	13	13	11	12	11	0
Venray	20	12	15	13	18	10	12	12	12	15	10	7
Bussum	16	21	13	22	20	26	20	30	31	20	19	24
Rijsw./L'dam	6	12	12	16	13	12	18	11	13	8	20	21
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Binnen de bebouwde kom

Wegen met gemengd verkeer

Emmen	16	16	20	13	21	17	21	23	13	28	15	15
Apeldoorn	24	21	15	20	20	16	15	15	14	18	16	16
Middelburg	17	15	19	20	13	19	10	8	11	15	14	11
Sittard	20	14	19	5	20	17	18	16	19	14	19	20
Haarlem	8	12	9	11	7	10	8	15	19	7	8	9
Rotterdam	15	22	18	31	19	22	28	23	25	17	28	28
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Wegen met lokaal verkeer

Groningen	11	13	13	7	10	7	12	11	9	9	10	9
Arnhem-Vp	19	20	23	20	22	22	18	19	21	25	23	24
Breda	15	16	17	15	22	16	18	16	17	22	15	15
Eindhoven	30	18	19	17	16	18	14	19	17	21	17	13
Amsterdam	16	14	12	15	12	19	14	17	20	11	13	15
Den Haag	9	19	16	26	18	18	24	18	17	12	21	24
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 2.1B. Percentages geënquêteerde bestuurders van personenauto's naar type weg en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

Buiten de bebouwde komGeregistreeerde aantallen:

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Autosnelwegen												
Sneek	219	205	207	181	162	256	294	476	434	749	339	233
Arnhem A52	181	334	46	116	117	146	155	126	291	335	119	197
Breda A16	126	184	190	188	98	142	163	153	201	271	161	104
Eindhoven A58	527	457	262	333	336	336	359	499	622	605	305	248
Hoofddorp A4	105	223	129	222	102	236	115	332	529	309	129	149
Zeist A12	181	381	416	303	226	318	360	391	523	342	396	317
Totaal	1339	1784	1250	1343	1041	1434	1446	1977	2600	2611	1449	1248

Niet autosnelwegen

De Kooy	285	291	251	139	165	191	270	270	427	459	246	188
Goor	133	226	50	136	85	201	148	150	305	620	276	266
Goes	252	231	197	220	131	125	149	164	228	236	115	0
Venray	205	169	118	132	139	96	139	164	241	371	132	52
Bussum	128	235	93	145	106	202	182	289	508	338	221	173
Rijsw./L'dam	58	114	84	122	90	91	162	119	212	174	237	174
Totaal	1061	1266	793	894	716	906	1050	1156	1921	2198	1227	853

Binnen de bebouwde kom

Wegen met gemengd verkeer

Emmen	186	244	247	148	229	190	258	371	356	711	213	183
Apeldoorn	258	279	144	197	182	137	164	216	324	435	196	150
Niddelburg	148	215	226	208	119	196	100	102	207	347	156	97
Sittard	203	215	198	59	181	198	216	238	409	309	233	187
Haarlem	60	155	88	99	53	114	93	219	408	159	103	80
Rotterdam	161	332	196	324	181	233	354	394	551	406	334	273
Totaal	1016	1440	1099	1035	945	1068	1185	1540	2255	2367	1235	970

Wegen met lokaal verkeer

Groningen	84	160	88	46	64	77	114	113	171	150	107	80
Arnhem-Vp	175	243	179	179	143	257	167	245	456	430	257	199
Breda	121	197	112	124	151	153	146	156	229	455	153	131
Eindhoven	259	273	152	180	139	240	164	270	335	512	217	130
Amsterdam	104	204	82	97	73	169	110	192	373	159	148	119
Den Haag	54	205	78	143	100	141	153	149	210	115	147	137
Totaal	797	1282	691	769	670	1037	854	1125	1774	1821	1029	796

Tabel 2.2A. Geregistreeerde aantallen autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar type weg en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

Buiten de bebouwde komPercentages gordelgebruik:

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Autosnelwegen												
Sneek	74	73	73	69	70	86	77	74	83	83	88	85
Arnhem A52	68	75	57	61	62	65	64	60	73	78	65	72
Breda A16	61	68	69	69	60	56	65	57	54	75	69	73
Eindhoven A58	73	79	73	71	77	79	75	82	81	95	87	88
Hoofddorp A4	63	78	70	68	63	67	66	68	79	77	73	73
Zeist A12	73	78	80	75	72	79	75	79	80	80	86	85
Totaal	70	76	73	70	69	73	72	73	77	83	81	80
Niet autosnelwegen												
De Kooy	77	72	68	60	64	67	61	63	71	74	80	85
Goor	68	71	63	73	62	64	68	68	74	83	81	80
Goes	71	78	70	75	65	61	65	66	70	63	63	0
Venray	66	74	66	69	64	59	69	70	65	80	76	68
Bussum	51	60	58	46	43	49	51	50	54	54	70	63
Rijsw./L'dam	62	53	56	52	55	49	52	55	52	71	70	73
Totaal	67	68	65	61	58	58	60	60	63	72	74	75
<u>Binnen de bebouwde kom</u>												
Wegen met gemengd verkeer												
Emmen	67	65	63	65	62	61	61	61	76	71	79	82
Apeldoorn	60	58	49	53	51	46	55	53	65	68	66	62
Middelburg	50	63	61	55	50	56	50	49	54	65	61	60
Sittard	57	64	55	64	53	60	58	56	61	60	68	62
Haarlem	44	54	51	48	45	64	58	54	61	62	69	61
Rotterdam	59	65	57	57	56	57	62	64	63	66	64	65
Totaal	58	62	57	56	54	57	59	58	63	67	67	66
Wegen met lokaal verkeer												
Groningen	41	50	44	37	38	47	45	38	52	53	58	58
Arnhem-Vp	51	50	51	51	37	50	45	47	60	56	60	54
Breda	45	51	43	46	40	41	39	36	37	67	54	56
Eindhoven	49	60	52	59	50	57	54	51	54	77	71	65
Amsterdam	36	57	44	36	35	39	36	41	50	48	61	52
Den Haag	34	44	32	30	32	34	30	30	33	30	38	37
Totaal	44	52	45	43	39	44	40	41	48	59	56	52

Tabel 2.2B. Percentages autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar type weg en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

	<u>Geregistreeerde aantallen:</u>											
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
RAYON NOORD												
Buiten b.k.												
Sneek	297	280	282	261	232	299	382	642	522	901	385	275
De Kooy	372	403	371	230	258	285	444	432	605	619	308	222
Totaal	669	683	653	491	490	584	826	1074	1127	1520	693	497
Binnen b.k.												
Emmen	277	376	393	229	372	312	420	604	468	997	270	222
Groningen	206	317	199	123	169	165	251	297	329	283	183	139
Totaal	483	693	592	352	541	477	671	901	797	1280	453	361
RAYON OOST												
Buiten b.k.												
Arnhem A52	267	446	81	190	189	224	244	210	397	430	182	275
Goor	196	319	79	187	137	313	217	220	415	747	341	331
Totaal	463	765	160	377	326	537	461	430	812	1177	523	606
Binnen b.k.												
Apeldoorn	427	480	295	374	358	298	300	410	500	641	298	243
Arnhem-Vp	344	485	349	352	386	514	374	527	765	765	429	371
Totaal	771	965	644	726	744	812	674	937	1265	1406	727	614
RAYON ZUID-WEST												
Buiten b.k.												
Breda A16	208	269	277	273	164	252	252	267	374	359	232	142
Goes	353	298	282	294	202	205	231	248	328	373	184	0
Totaal	561	567	559	567	366	457	483	515	702	732	416	142
Binnen b.k.												
Middelburg	294	341	371	376	237	348	201	210	383	532	255	161
Breda	268	385	258	271	379	372	378	434	622	679	283	233
Totaal	562	726	629	647	616	720	579	644	1005	1211	538	394
RAYON ZUID-OOST												
Buiten b.k.												
Eindhoven A58	719	579	358	469	436	425	480	612	773	639	352	283
Venray	309	227	180	191	219	163	203	234	370	462	173	77
Totaal	1028	806	538	660	655	588	683	846	1143	1101	525	260
Binnen b.k.												
Sittard	356	335	360	92	341	328	374	427	668	512	344	300
Eindhoven	532	452	293	303	276	422	304	534	623	667	306	201
Totaal	888	787	653	395	617	750	678	961	1291	1179	650	501
RAYON MIDDEN-WEST												
Buiten b.k.												
Hoofddorp A4	168	285	185	326	161	350	174	491	667	402	177	204
Zeist A12	248	488	521	404	316	402	480	498	936	621	460	374
Bussum	253	389	161	316	247	412	355	582	653	429	317	274
Rijsw./L'dam	94	215	149	236	163	187	313	217	405	244	340	237
Totaal	763	1377	1016	1282	887	1351	1322	1788	2661	1696	1294	1089
Binnen b.k.												
Haarlem	137	285	171	208	118	179	160	404	667	257	150	132
Rotterdam	271	512	341	569	326	406	570	614	874	331	523	418
Amsterdam	285	357	185	270	210	439	307	472	747	613	244	228
Den Haag	161	463	243	471	316	421	508	500	633	380	386	370
Totaal	854	1617	940	1518	970	1445	1545	1990	2921	1581	1303	1148

Tabel 3.1A. Geregistreeerde aantallen geënquêteerde bestuurders van personen-auto's naar rayon en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

<u>Percentages bestuurders:</u>												
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
RAYON NOORD												
Buiten b.k.												
Sneek	26	21	23	31	23	28	25	32	27	32	34	32
De Kooy	32	29	30	27	25	27	30	22	32	22	27	26
Totaal	58	50	53	58	48	55	55	54	59	54	60	58
Binnen b.k.												
Emmen	24	27	31	27	36	29	28	31	24	36	24	26
Groningen	18	23	16	15	16	16	17	15	17	10	16	16
Totaal	42	50	47	42	52	45	45	46	41	46	40	42
RAYON OOST												
Buiten b.k.												
Arnhem A52	22	26	10	17	18	17	22	15	19	17	15	23
Goor	16	18	10	17	13	23	19	16	20	29	27	27
Totaal	38	44	20	34	30	40	41	31	39	46	42	50
Binnen b.k.												
Apeldoorn	34	28	37	34	33	22	26	30	24	25	24	20
Arnhem-Vp	28	28	43	32	36	38	33	39	37	30	34	30
Totaal	62	56	80	66	70	60	59	69	61	54	58	50
RAYON ZUID-WEST												
Buiten b.k.												
Breda A16	19	21	23	23	17	21	24	23	22	18	24	26
Goes	31	23	24	24	21	17	22	21	19	19	19	0
Totaal	50	44	47	47	38	39	45	44	41	38	44	26
Binnen b.k.												
Middelburg	26	26	31	31	24	30	19	18	22	27	27	30
Breda	24	30	22	22	38	32	36	38	37	35	30	43
Totaal	50	56	53	53	62	61	55	56	59	62	56	74
RAYON ZUID-OOST												
Buiten b.k.												
Eindhoven A58	38	37	30	45	34	32	35	34	32	28	30	37
Venray	16	14	15	18	17	12	15	13	15	20	15	10
Totaal	54	51	45	63	51	44	50	47	47	48	45	34
Binnen b.k.												
Sittard	19	21	30	8	27	25	28	24	27	22	29	39
Eindhoven	28	28	25	29	22	32	22	29	26	29	26	26
Totaal	46	49	55	37	49	56	50	53	53	52	55	66
RAYON MIDDEN-WEST												
Buiten b.k.												
Hoofddorp A4	10	10	10	12	9	13	6	13	12	12	7	9
Zeist A12	15	16	27	14	17	14	17	13	17	19	18	17
Bussum	16	13	8	11	13	15	12	15	12	13	12	12
Rijsw./L'dam	6	7	8	8	9	7	11	6	7	7	13	11
Totaal	47	46	52	46	48	48	46	47	48	52	50	49
Binnen b.k.												
Haarlem	8	10	9	7	6	6	5	11	12	8	6	6
Rotterdam	17	17	17	20	18	15	20	16	16	10	20	19
Amsterdam	18	12	10	10	11	16	11	12	13	19	9	10
Den Haag	10	15	12	17	17	15	18	13	11	12	15	17
Totaal	53	54	48	54	52	52	54	53	52	48	50	51

Tabel 3.1B. Percentages geënquêteerde bestuurders van personenauto's naar rayon en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

	<u>Geregistreeerde aantallen:</u>											
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
RAYON NOORD												
Buiten b.k.												
Sneek	219	205	207	181	162	256	294	476	434	749	339	233
De Kooy	285	291	251	139	165	191	270	270	427	459	246	188
Totaal	504	496	458	320	327	447	564	746	861	1208	585	421
Binnen b.k.												
Emmen	186	244	247	148	229	190	258	371	356	711	213	183
Groningen	84	160	88	46	64	77	114	113	171	150	107	80
Totaal	270	404	335	194	293	267	372	484	527	861	320	263
RAYON OOST												
Buiten b.k.												
Arnhem A52	181	334	46	116	117	146	155	126	291	335	119	197
Goor	133	226	50	136	85	201	148	150	305	620	276	266
Totaal	314	560	96	252	202	347	303	276	596	955	395	463
Binnen b.k.												
Apeldoorn	258	279	144	197	182	137	164	216	324	435	196	150
Arnhem-Vp	175	243	179	179	143	257	167	245	456	430	257	199
Totaal	433	522	323	376	325	394	331	461	780	865	453	349
RAYON ZUID-WEST												
Buiten b.k.												
Breda A16	126	184	190	188	98	142	163	153	201	271	161	104
Goes	252	231	197	220	131	125	149	164	228	236	115	0
Totaal	378	415	387	408	229	267	312	317	429	507	276	104
Binnen b.k.												
Middelburg	148	215	226	208	119	196	100	102	207	347	156	97
Breda	121	197	112	124	151	153	146	156	229	455	153	131
Totaal	269	412	338	332	270	349	246	258	436	802	309	228
RAYON ZUID-OOST												
Buiten b.k.												
Eindhoven A58	527	457	262	333	336	336	359	499	622	605	305	248
Venray	205	169	118	132	139	96	139	164	241	371	132	52
Totaal	732	626	380	465	475	432	498	663	863	976	437	300
Binnen b.k.												
Sittard	203	215	198	59	181	198	216	238	409	309	233	187
Eindhoven	259	273	152	180	139	240	164	270	335	512	217	130
Totaal	462	488	350	239	320	438	380	508	744	821	450	317
RAYON MIDDEN-WEST												
Buiten b.k.												
Hoofddorp A4	105	223	129	222	102	236	115	332	529	309	129	149
Zeist A12	181	381	416	303	226	318	360	391	508	338	396	317
Bussum	128	235	93	145	106	202	182	289	523	342	221	173
Rijsw./L'dam	58	114	84	122	90	91	162	119	212	174	237	174
Totaal	472	953	722	792	524	847	819	1131	1772	1163	983	813
Binnen b.k.												
Haarlem	60	155	88	99	53	114	93	219	408	159	103	80
Rotterdam	161	332	196	324	181	233	354	394	551	159	334	273
Amsterdam	104	204	82	97	73	169	110	192	373	406	148	119
Den Haag	54	205	78	143	100	141	153	149	210	115	147	137
Totaal	379	896	444	663	407	657	710	954	1542	839	732	609

Tabel 3.2A. Geregistreeerde aantallen autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar rayon en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

<u>Percentages gordelgebruik:</u>												
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
RAYON NOORD												
Buiten b.k.												
Sneek	74	73	73	69	70	86	77	74	83	83	88	85
De Kooy	77	72	68	60	64	67	61	63	71	74	80	85
Totaal	75	73	70	65	67	77	68	70	76	79	84	85
Binnen b.k.												
Emmen	67	65	63	65	62	61	61	61	76	71	79	82
Groningen	41	51	44	37	38	47	45	38	52	53	58	58
Totaal	56	58	57	55	54	56	55	54	66	67	71	73
RAYON OOST												
Buiten b.k.												
Arnhem A52	68	75	57	61	62	65	64	60	73	78	65	72
Goor	68	71	63	73	62	64	68	68	74	83	81	80
Totaal	68	73	60	67	62	65	66	64	73	81	76	76
Binnen b.k.												
Apeldoorn	60	58	49	53	51	46	55	53	65	68	66	62
Arnhem-Vp	51	50	51	51	37	50	45	47	60	56	60	54
Totaal	56	54	50	52	44	49	49	49	62	62	62	57
RAYON ZUID-WEST												
Buiten b.k.												
Breda A16	61	68	69	69	60	56	65	57	54	75	69	73
Goes	71	78	70	75	65	61	65	66	70	63	63	0
Totaal	67	73	69	72	63	58	65	62	61	69	66	73
Binnen b.k.												
Middelburg	50	63	61	55	50	56	50	49	54	65	61	60
Breda	45	51	43	46	40	41	39	36	37	67	54	56
Totaal	48	57	54	51	44	48	42	40	43	66	57	58
RAYON ZUID-OOST												
Buiten b.k.												
Eindhoven A58	73	79	73	71	77	79	75	82	81	95	87	88
Venray	66	74	66	69	63	59	68	70	65	80	76	68
Totaal	71	78	71	70	73	73	73	78	76	89	83	115
Binnen b.k.												
Sittard	57	64	55	64	53	60	58	56	61	60	68	62
Eindhoven	49	60	52	59	50	57	54	51	54	77	71	65
Totaal	52	62	54	61	52	58	56	53	58	70	69	63
RAYON MIDDEN-WEST												
Buiten b.k.												
Hoofddorp A4	63	78	70	68	63	67	66	68	79	77	73	73
Zeist A12	73	78	80	75	72	79	75	79	54	54	86	85
Bussum	51	60	58	46	43	49	51	50	80	80	70	63
Rijsw./L'dam	62	53	56	50	55	49	52	55	52	71	70	73
Totaal	62	69	71	62	59	63	62	63	67	69	76	75
Binnen b.k.												
Haarlem	44	54	52	48	45	64	58	54	61	62	69	61
Rotterdam	59	65	58	57	56	57	62	64	63	48	64	65
Amsterdam	37	57	44	36	35	39	36	41	50	66	61	52
Den Haag	34	44	32	30	32	33	30	30	33	30	38	37
Totaal	44	55	47	44	42	45	46	48	53	53	56	53

Tabel 3.2B. Percentages autogordelgebruik van bestuurders van personen-auto's naar rayon en meetplaats in de jaren 1979 t/m 1990.

	<u>Geregistreeerde aantallen:</u>										
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Buiten beb. kom											
3-puntsgordel	2956	3707	2675	3164	2568						
Heupgordel	339	341	179	131	85						
Diagonaalgordel	127	104	52	58	53						
Geen gordel	62	46	20	24	18						
Totaal buiten	3484	4198	2926	3377	2724						
Binnen beb. kom											
3-puntsgordel	2893	4013	3020	3297	3198						
Heupgordel	428	527	283	195	183						
Diagonaalgordel	151	172	106	120	82						
Geen gordel	86	76	49	26	25						
Totaal binnen	3472	4712	3409	3612	3463						

Tabel 4.1A. Geregistreeerde aantallen geënkquêteerde bestuurders van personenauto's naar type autogordel op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1983 (Deze vraag is vanaf 1984 vervallen).

	<u>Percentages bestuurders:</u>										
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Buiten beb. kom											
3-puntsgordel	85	88	91	93	94						
Heupgordel	10	8	6	4	3						
Diagonaalgordel	3	3	2	2	2						
Geen gordel	2	1	1	1	1						
Totaal buiten	100	100	100	100	100						
Binnen beb. kom											
3-puntsgordel	82	83	87	91	92						
Heupgordel	12	11	8	5	5						
Diagonaalgordel	4	4	3	3	2						
Geen gordel	2	2	2	1	1						
Totaal binnen	100	100	100	100	100						

Tabel 4.1B. Percentages geënkquêteerde bestuurders van personenauto's naar type autogordel op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1983 (Deze vraag is vanaf 1984 vervallen).

<u>Geregistreeerde aantallen:</u>												
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Buiten b.k.												
< 1 jaar	748	643	425	480	421	576	624	808	960	775	447	321
2 jaar	741	843	419	491	425	457	624	782	1125	999	449	423
3 jaar	532	680	540	357	349	414	437	604	872	928	466	313
4 jaar	376	556	399	513	265	339	370	451	686	719	474	299
5 jaar	326	411	309	398	321	315	296	361	525	584	348	282
6 jaar	206	354	279	368	253	362	281	340	442	474	299	244
7 jaar	183	190	183	244	214	339	340	272	366	379	240	174
8 jaar e.o.	372	521	372	526	476	715	803	1035	1469	1368	728	638
Totaal	3484	4198	2926	3377	2724	3517	3775	4653	6445	6226	3451	2694
Binnen b.k.												
< 1 jaar	606	578	398	411	441	588	571	766	889	687	363	275
2 jaar	651	841	425	396	418	455	610	800	1162	920	445	364
3 jaar	569	725	509	380	352	417	446	632	800	923	436	274
4 jaar	409	682	480	544	327	342	370	496	726	695	452	333
5 jaar	338	524	420	444	372	354	294	467	589	585	323	347
6 jaar	257	424	353	418	378	470	286	396	534	540	313	237
7 jaar	224	291	269	310	366	450	404	343	460	473	263	221
8 jaar e.o.	504	723	604	735	834	1128	1166	1533	2119	1834	1076	967
Totaal	3558	4788	3458	3638	3488	4204	4147	5433	7279	6657	3671	3018

Tabel 5.1A. Geregistreeerde aantallen geënquêteerde bestuurders van personenauto's naar leeftijd auto op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

<u>Percentages bestuurders:</u>												
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Buiten b.k.												
< 1 jaar	22	15	15	14	15	16	17	17	15	12	13	12
2 jaar	21	20	14	15	16	13	17	17	17	16	13	16
3 jaar	15	16	18	11	13	12	12	13	14	15	14	12
4 jaar	11	13	14	15	10	10	10	10	11	12	14	11
5 jaar	9	10	11	12	12	9	8	8	8	9	10	10
6 jaar	6	8	9	11	9	10	7	7	7	8	9	9
7 jaar	5	5	6	7	8	10	9	6	6	6	7	6
8 jaar e.o.	11	13	13	15	17	20	21	22	23	22	21	24
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Binnen b.k.												
< 1 jaar	17	12	12	11	13	14	14	14	12	10	10	9
2 jaar	18	18	12	11	12	11	15	15	16	14	12	12
3 jaar	16	15	15	11	10	10	11	12	11	14	12	9
4 jaar	13	14	14	15	9	8	9	9	10	10	12	11
5 jaar	9	11	12	12	11	8	7	9	8	9	9	11
6 jaar	7	9	10	12	11	11	7	7	7	8	9	8
7 jaar	6	6	8	8	10	11	10	6	6	7	7	7
8 jaar e.o.	14	15	17	20	24	27	28	28	29	28	29	32
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 5.1B. Percentages geënquêteerde bestuurders van personenauto's naar leeftijd auto op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

<u>Geregistreeerde aantallen:</u>												
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Buiten b.k.												
< 1 jaar	549	493	317	338	290	424	449	584	719	626	377	269
2 jaar	513	651	303	364	280	335	458	576	849	812	364	345
3 jaar	394	498	397	257	241	303	303	432	655	733	370	244
4 jaar	267	427	293	351	177	220	246	315	506	574	370	241
5 jaar	215	306	219	250	212	214	203	252	371	453	280	212
6 jaar	144	250	194	240	168	245	179	220	309	369	222	191
7 jaar	114	133	116	148	125	204	218	177	250	280	179	138
8 jaar e.o.	204	292	203	289	264	395	440	577	862	962	514	461
Totaal	2400	3050	2042	2237	1757	2340	2496	3133	4521	4809	2676	2101
Binnen b.k.												
< 1 jaar	326	360	249	234	228	327	315	428	536	465	254	179
2 jaar	350	531	222	216	224	246	330	452	709	603	297	248
3 jaar	339	429	283	222	183	254	246	323	478	617	305	187
4 jaar	207	414	258	282	165	179	190	274	425	462	300	206
5 jaar	182	320	229	224	177	202	140	250	343	387	211	200
6 jaar	123	226	185	210	162	235	148	183	307	348	181	143
7 jaar	104	141	141	139	175	212	197	162	243	314	150	131
8 jaar e.o.	182	301	222	277	301	450	473	593	988	992	566	472
Totaal	1813	2722	1789	1804	1615	2105	2039	2665	4029	4188	2264	1766

Tabel 5.2A. Geregistreeerde aantallen autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar leeftijd auto op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

<u>Percentages gordelgebruik:</u>												
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Buiten b.k.												
< 1 jaar	73	77	75	70	69	74	72	72	75	81	84	84
2 jaar	69	77	72	74	66	73	73	74	76	81	81	82
3 jaar	74	73	74	72	69	73	69	72	75	79	79	78
4 jaar	71	77	73	68	67	65	66	70	74	80	78	81
5 jaar	66	74	71	63	66	68	69	70	71	78	80	75
6 jaar	70	71	70	65	66	68	64	65	70	78	74	78
7 jaar	62	70	63	61	58	60	64	65	68	74	75	79
8 jaar e.o.	53	56	55	55	55	55	55	56	59	70	71	72
Totaal	69	73	70	66	65	67	66	67	70	77	78	78
Binnen b.k.												
< 1 jaar	54	62	63	57	52	56	55	56	60	68	70	65
2 jaar	54	63	52	55	54	54	54	57	61	66	67	68
3 jaar	60	59	56	58	52	61	55	51	60	67	70	68
4 jaar	51	61	54	52	50	52	51	55	59	66	66	62
5 jaar	54	61	55	50	48	57	48	54	58	66	65	58
6 jaar	48	53	52	50	43	50	52	46	58	64	58	60
7 jaar	46	48	52	45	48	47	49	47	53	66	57	59
8 jaar e.o.	36	42	37	38	36	40	41	39	47	54	53	49
Totaal	51	57	52	50	46	50	49	49	55	63	62	59

Tabel 5.2B. Percentages autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar leeftijd auto op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

<u>Geregistreeerde aantallen:</u>												
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Beb. kom												
Buiten b.k.	1775	2108	1419	1644	1310	1567	1847	2255	3040	2771	1615	1209
Binnen b.k.	1565	2166	1595	1726	1453	1779	1782	2385	2980	2674	1583	1229
Totaal	3340	4274	3014	3370	2763	3346	3629	4640	6020	5445	3198	2438

<u>Percentages passagiers:</u>												
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Beb. kom												
Buiten b.k.	53	49	47	49	47	47	51	49	50	51	51	50
Binnen b.k.	47	51	53	51	53	53	49	51	50	49	49	50
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 6.1. Geregistreeerde aantallen en percentages geënquêteerde passagiers van personenauto's op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

<u>Geregistreeerde aantallen:</u>												
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Beb. kom												
Buiten b.k.	1269	1542	1000	1116	867	1063	1254	1584	2185	2139	1297	989
Binnen b.k.	849	1213	857	858	699	948	944	1264	1778	1760	1052	788
Totaal	2118	2755	1857	1974	1566	2011	2198	2848	3963	3899	2349	1777

<u>Percentages gordelgebruik:</u>												
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Beb. kom												
Buiten b.k.	71	73	70	68	66	68	68	70	72	77	80	82
Binnen b.k.	54	56	54	50	48	53	53	54	60	66	66	64

Tabel 6.2. Geregistreeerde aantallen en percentages autogordelgebruik van passagiers van personenauto's op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

<u>Geregistreeerde aantallen:</u>												
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Buiten b.k.												
met pass.	1775	2108	1418	1644	1310	1567	1847	2255	3040	2771	1615	1209
zonder pass.	1709	2090	1507	1733	1414	1950	1928	2398	3405	3454	1836	1485
Totaal	3484	4198	2926	3377	2724	3517	3775	4653	6445	6225	3451	2694
Binnen b.k.												
met pass.	1565	2166	1595	1726	1453	1779	1782	2385	2980	2674	1583	1229
zonder pass.	1953	2622	1863	1912	2035	2425	2365	3048	4299	3983	2088	1789
Totaal	3558	4788	3458	3638	3488	4204	4147	5433	7279	6657	3671	3018

Tabel 7.1A. Geregistreeerde aantallen geënquêteerde bestuurders van personenauto's naar met of zonder passagiers op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

<u>Percentages bestuurders:</u>												
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Buiten b.k.												
met pass.	51	50	48	49	48	45	49	48	47	45	47	45
zonder pass.	49	50	52	51	52	55	51	52	53	55	53	55
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Binnen b.k.												
met pass.	44	45	46	47	42	42	43	44	41	40	43	41
zonder pass.	56	55	54	53	58	58	57	56	59	60	57	59
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 7.1B. Percentages geënquêteerde bestuurders van personenauto's naar met of zonder passagiers op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

<u>Geregistreeerde aantallen:</u>												
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Buiten b.k.												
met pass.	1269	1572	996	1102	840	1063	1237	1560	2186	2189	1281	946
zonder pass.	1131	1478	1046	1135	917	1277	1259	1573	2335	2619	1395	1155
Totaal	2400	3050	2042	2237	1757	2340	2496	3133	4521	4808	2676	2101
Binnen b.k.												
met pass.	849	1261	832	863	685	922	875	1210	1708	1707	1026	710
zonder pass.	964	1461	957	941	930	1183	1164	1455	2321	2481	1238	1056
Totaal	1813	2722	1789	1804	1615	2105	2039	2665	4029	4188	2264	1766

Tabel 7.2A. Geregistreeerde aantallen autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar met of zonder passagiers op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1979 t/m 1990.

<u>Percentages gordelgebruik:</u>												
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Buiten b.k.												
met pass.	72	75	70	67	64	68	67	69	72	79	79	78
zonder pass.	66	71	69	65	65	65	65	66	69	76	76	78
Totaal	69	73	70	66	65	67	66	67	70	77	78	78
Binnen b.k.												
met pass.	54	58	52	50	47	52	49	51	57	64	65	58
zonder pass.	48	56	51	49	46	49	49	48	54	62	59	59
Totaal	51	57	52	50	46	50	49	49	55	63	62	59

Tabel 7.2B. Percentages autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar met of zonder passagiers op wegen buiten en binnen de bebouwde om in de jaren 1979 t/m 1990.

	<u>Geregistreeerde aantallen:</u>						
	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Buiten b.k.							
Man < 25 jaar	297	295	284	448	500	370	212
Man 25-50 jaar	1978	1981	2648	3627	3323	1754	1419
Man > 50 jaar	620	819	804	1117	1102	652	483
Totaal man	2895	3095	3736	5192	4925	2776	2114
Vrouw < 25 jaar	105	109	101	159	178	140	93
Vrouw 25-50 jaar	391	440	654	901	919	398	379
Vrouw > 50 jaar	126	131	162	193	204	137	108
Totaal vrouw	622	680	917	1253	1301	675	580
Totaal	3517	3775	4653	6445	6226	3451	2694
Binnen b.k.							
Man < 25 jaar	477	457	434	733	593	486	313
Man 25-50 jaar	2144	2040	3027	3817	3471	1868	1587
Man > 50 jaar	661	787	780	1034	990	546	457
Totaal man	3282	2384	4241	5584	5054	2900	2357
Vrouw < 25 jaar	176	161	162	259	241	162	113
Vrouw 25-50 jaar	631	543	866	1196	1197	519	443
Vrouw > 50 jaar	115	159	164	240	165	90	105
Totaal vrouw	922	863	1192	1695	1603	771	661
Totaal	4204	4147	5433	7279	6657	3671	3018

Tabel 8.1. Geregistreeerde aantallen geënquêteerde bestuurders van personen-auto's naar geslacht en leeftijd op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1984 t/m 1990 (De vraag is sinds 1984 toegevoegd).

		Percentages gordelgebruik:													
		1984		1985		1986		1987		1988		1989		1990	
		%	marge	%	marge	%	marge	%	marge	%	marge	%	marge	%	marge
Buiten b.k.															
Man < 25 jr		53	6	52	6	52	6	57	5	74	4	67	5	74	6
Man 25-50 jr		66	2	65	2	67	2	67	2	75	1	76	2	75	2
Man > 50 jr		72	4	72	3	73	3	78	2	79	2	80	3	82	3
Tot. man		66	2	65	2	67	2	69	1	76	1	76	2	76	2
Vrouw < 25 jr		66	9	67	9	68	9	76	7	80	6	80	7	82	8
Vrouw 25-50 jr		69	5	68	4	66	4	74	3	82	2	84	4	84	4
Vrouw > 50 jr		75	8	78	7	83	6	89	4	88	4	91	5	84	7
Tot. vrouw		70	4	70	3	69	3	77	2	83	2	85	3	84	3
Totaal		67	2	66	2	67	1	70	1	77	1	78	1	78	2
Binnen b.k.															
Man < 25 jr		35	4	40	4	45	5	48	4	60	4	52	4	49	6
Man 25-50 jr		50	2	46	2	46	2	51	2	59	2	61	2	55	2
Man > 50 jr		52	4	58	3	56	3	65	3	67	3	68	4	67	4
Tot. man		48	2	48	2	48	2	53	1	61	1	61	2	56	2
Vrouw < 25 jr		48	7	55	8	62	7	63	6	67	6	48	8	69	9
Vrouw 25-50 jr		59	4	52	4	53	3	60	3	69	3	69	4	65	4
Vrouw > 50 jr		59	9	60	8	59	8	60	6	76	7	69	10	67	9
Tot. vrouw		57	3	54	3	55	3	62	2	69	2	64	3	66	4
Totaal		50	2	49	2	49	1	55	1	63	1	62	2	59	2

NB. Het getal in de kolom marge dient te worden gelezen als + dat getal.

De marge wordt berekend volgens de formule:

$$M = 1,96 \cdot \sqrt{\frac{p \times (100 - p)}{n}}$$

waarbij p het percentage is en n het aantal waarnemingen.

Tabel 8.2. Percentages autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's naar geslacht en leeftijd op wegen buiten en binnen de bebouwde kom in de jaren 1984 t/m 1990 (De vraag is sinds 1984 toegevoegd).

BIJLAGEN 1 T/M 6

Bijlage 1. SWOV-literatuur over autogordels vanaf 1989.

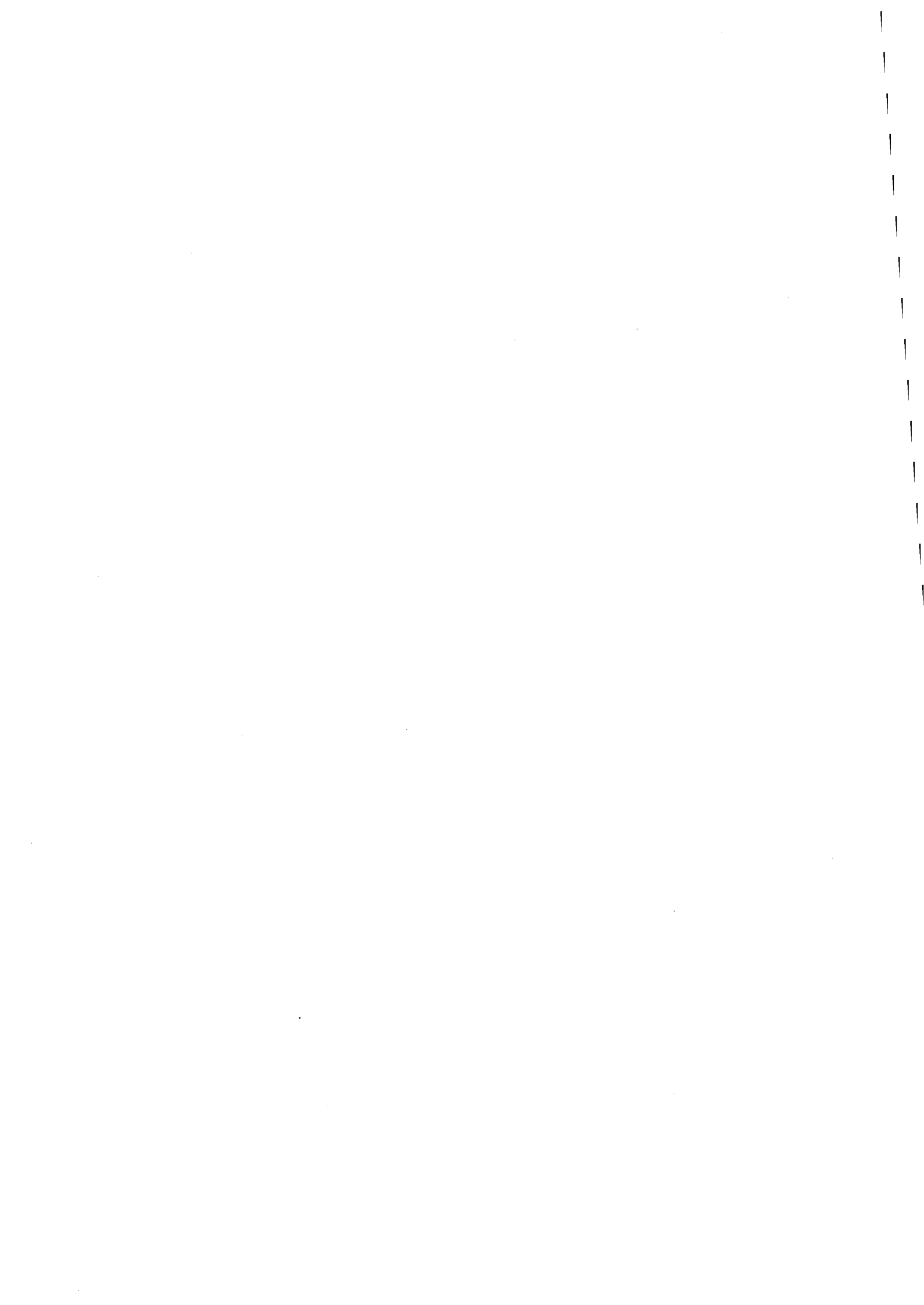
Bijlage 2. Overzicht meetplaatsen autogordelenquête IMA (1990).

Bijlage 3. Richtlijnen autogordelenquête IMA (1990).

Bijlage 4. Enquêteformulier autogordelenquête IMA (1990).

Bijlage 5. Informatie autogordelenquête IMA (1990).

Bijlage 6. Nomogram procentuele marges van steekproefuitkomsten op basis van de steekproefomvang.

BIJLAGE 1: SWOV-LITERATUUR OVER AUTOGORDELS VANAF 1989

Aanwezigheid en gebruik van autogordels 1988; Tien jaar IMA-methode naar het gebruik van autogordels. Verslag van waarnemingen gedaan bij bestuurders en voorpassagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom. G.A. Varkevisser & J.G. Arnoldus. R-89-11. SWOV, 1989.

Autogordels op de achterbanken van personenauto's; Een proefonderzoek naar de aanwezigheid en het gebruik van autogordels op de achterbank. G.A. Varkevisser & J.G. Arnoldus. R-89-12. SWOV, 1989.

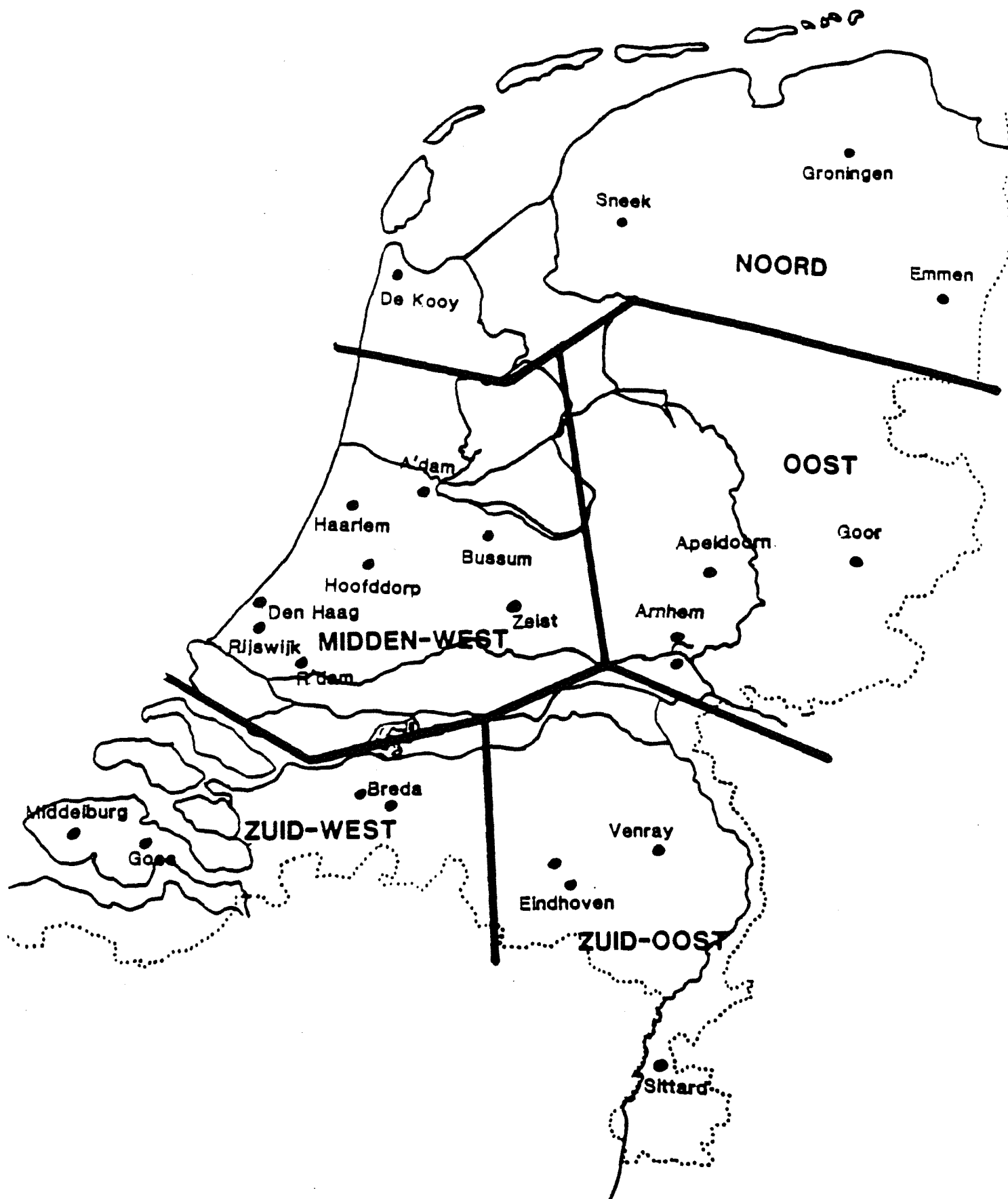
Evaluatie beloningsactie gordelgebruik in Friesland. Drs. M.P. Hagezieker. R-89-20. SWOV, 1989.

Autogordels en kinderzitjes op de achterzitplaatsen van personenauto's in 1989. P.J.G. Verhoef & ir. F.C.M. Wegman. R-90-25. SWOV, 1990.

Aanwezigheid en gebruik van autogordels 1989; Elf jaar IMA-methode naar het gebruik van autogordels. Verslag van waarnemingen gedaan bij bestuurders en voorpassagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom. P.J.G. Verhoef. R-90-26. SWOV, 1990.

Voor een uitgebreide literatuurlijst wordt verwezen naar "Aanwezigheid en gebruik van autogordels 1989" (SWOV R-90-26).

BIJLAGE 2. OVERZICHT MEETPLAATSEN AUTOGORDELENOUËTE IMA (1990)

BIJLAGE 3. RICHTLIJNEN AUTOGORDELENQUÊTE IMA (1990)

1. Algemeen

Enquêtedagen: zaterdag, 6 oktober 1990
zondag, 7 oktober 1990
maandag, 8 oktober 1990
dinsdag, 9 oktober 1990

Werktijden: werkdagen: 07.00 - 09.00 uur
09.30 - 11.30 uur
13.00 - 15.00 uur
16.00 - 18.00 uur

weekeinde: 09.30 - 11.30 uur
(za/zo) 13.00 - 15.00 uur
16.00 - 18.00 uur

- De enquête wordt gehouden onder bestuurders en naastzittende passagiers van personenauto's (dus geen bestelauto's) met een Nederlands kenteken.
- Met de enquête beginnen zodra het verkeerslicht op rood springt en zich een auto aanbiedt (denk erom dat het verkeer volledig stil staat).
- In de meeste gevallen zal er minstens 1 enquête per rood-lichtfase gedaan kunnen worden.
- Veroorzaak in geen geval een opstopping (desnoods enquête afbreken)
- Geen discussies aangaan met de automobilist.

ZEER BELANGRIJK

- Draag altijd het veiligheidsvest!
- Zorg ervoor dat de legitimatie bij de hand is.
- Plaats eigen vervoermiddel op een veilige plaats (zie situatieschets).

- Beperk het oversteken van de weg tot een minimum.
- Let zeer goed op het wegrijden van de enquêteplaats (met name op auto-snelwegen).

2. Enquêteformulier

Op één enquêteformulier kunnen 15 enquêtes genoteerd worden. Schrijf zo netjes mogelijk, omdat het formulier als ponsconcept gebruikt wordt.

Algemene enquêtegegevens (linkerkant formulier)

Datum: datum invullen + coderen (bijvoorbeeld 4 oktober = code 04)

Plaats: plaats invullen + coderen (bijvoorbeeld Rotterdam = code 66)

Tijd: de tijd wordt in halve uren genoteerd (24-uurs telling)

08.00 uur = code 08.00

08.20 uur = code 08.20

14.25 uur = code 14.25

Zodra een half uur om is, een nieuw formulier gebruiken.

Weersomstandigheden: de globale weersomstandigheden per formulier noteren (meest voorkomende).

Onderbreking enquête:

Mocht om wat voor omstandigheden (ongeval, uitvallen verkeerslichten e.d.) de enquête onderbroken moeten worden, tijdsduur en reden invullen.

3. Enquêtevraag observaties

Enige vraag ("binnenkomer")

Wat voor type autogordel heeft u in uw auto?

Deze vraag geldt zowel voor de bestuurders - als voor de passagiersplaatsen

Tijdens het antwoord kan het gebruik van de gordel(s) eenvoudig geobserveerd worden.

Het gebruik van de gordel(s), d.m.v. een cirkel om de van toepassing zijnde code, aangeven.

* Indien geen passagier aanwezig, in kolom 13 code 1 (= geen passagier) omcirkelen, kolom 14 t/m 16 blijven blanco.

Vervolgens wordt het geslacht en de leeftijd (schatten/vragen) genoteerd (indien aanwezig ook van passagiers).

Tot slot wordt het kenteken van de auto, zo onopvallend mogelijk, vermeld (dit wordt gebruikt om het bouwjaar van de auto te bepalen).

Met het overhandigen van het informatiekaartje wordt de automobilist bedankt en kan de volgende automobilist in de rij benaderd worden.

Bij weigering o.i.d. toch trachten zoveel mogelijk gegevens te noteren en naast de regel een w (= weigering) noteren.

SWOV

ONDERZOEK : IMA

DATUM :

1	2		
3	4		
5	6	7	8
9			

PLAATS :

TIJD :

WEERSGESTELDHEID:

- droog - 1
- neerslag - 2
- mist - 3

ENQUETE ONDERBROKEN (tijd en reden) :

1. Indien geen gordels en geen passagiers op achterbank, naar KENTEKEN
2. Indien wel gordels en geen passagiers op achterbank, 17, 20 en 23
3. Indien geen gordels maar wel passagiers, 18, 21 en 24 invullen

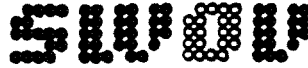
kolom 17, 20 en 23	TYPE:	diagonaal - 1	kolom 12, 16, 18, 21 en 24	LEEFT.	0 t/m 4 - 1
		heup - 2			5-11 - 2
		3-punts - 3			12-17 - 3
		kinderzijle - 4			18-24 - 4
		onbekend - 9			25-50 - 5
					>50 - 6
kolom 19, 22 en 25	GEBRUIK:	ja - 1			
		nee - 2			
		ntz - 3			

kolom 26 t/m 31 volledig kenteken invullen

BESTUURDER				(naastzittende) PASSAGIER					PASSAGIERS ACHTERBANK									kenteken voertuig				
gordel gebruik			leeftijd	gordel gebruik			leeftijd	achter links			achter midden			achter rechts								
ja	nee	nvt	12	ja	nee	nvt	13	man	vrouw	16	type gordel	leeftijd	gebruik	20	21	22	23					
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
1	2	3	1	2	1	2	1	1	2	3	1	2										
1	2	3	1	2	1	2	1	1	2	3	1	2										
1	2	3	1	2	1	2	1	1	2	3	1	2										
1	2	3	1	2	1	2	1	1	2	3	1	2										
1	2	3	1	2	1	2	1	1	2	3	1	2										
1	2	3	1	2	1	2	1	1	2	3	1	2										
1	2	3	1	2	1	2	1	1	2	3	1	2										
1	2	3	1	2	1	2	1	1	2	3	1	2										

BIJLAGE 4. ENQUETEFORMULIER AUTOGORDELENQUETE IMA (1990)

De achtergrond van deze enquête

De Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV is een onafhankelijk instituut dat onderzoek doet op het gebied van de verkeersveiligheid. De resultaten daarvan worden vooral gebruikt door overheden ter ondersteuning en voorbereiding van het beleid op het gebied van de verkeersveiligheid.

Enquêtes vormen een onmisbaar onderdeel van dergelijk onderzoek. Hiermee kan bijvoorbeeld worden nagegaan wat de effecten zijn van bepaalde maatregelen en kan de richting voor verder onderzoek en maatregelen worden bepaald.

U heeft zojuist meegewerkt aan een SWOV-enquête, waarvoor onze hartelijke dank. De verzamelde gegevens worden anoniem verwerkt.

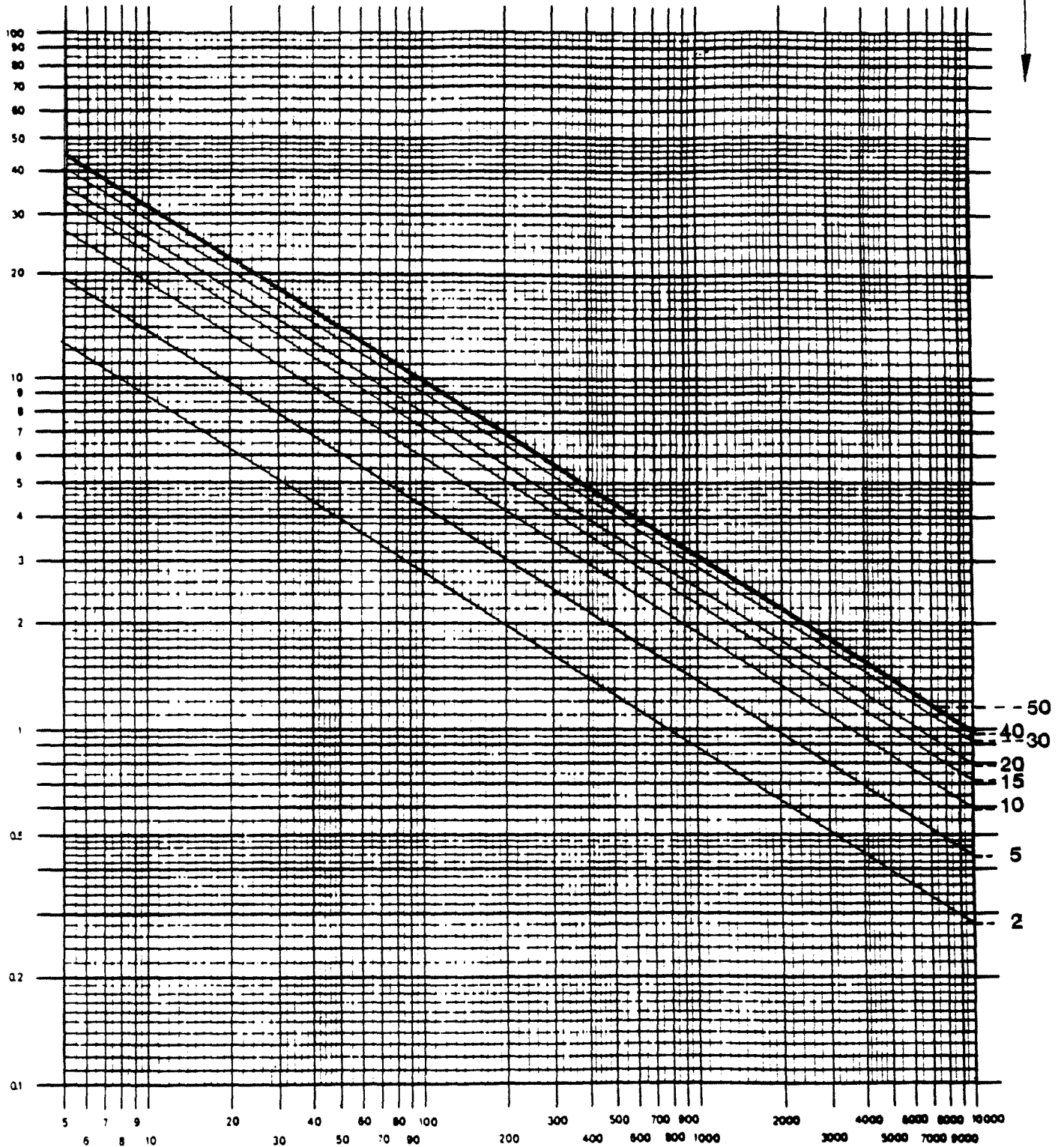
Wilt u meer weten over de SWOV, dan kunt u contact opnemen met:

SWOV, afd. Voorlichting
Postbus 170, 2260 AD Leidschendam
Telefoon 070 - 20 93 23

BIJLAGE 6. NOMOGRAM PROCENTUELE MARGES VAN STEEKPROEFUITKOMSTEN OP BASIS VAN DE STEEKPROEFOMVANG

Marge in procenten

Steekproefuitkomst in %

Steekproefgrootte N